

Prehajamo na 13. TOČKO DNEVNEGA REDA, to pa je VMESNO POROČILO PREISKOVALNE KOMISIJE O VPLETENOSTI IN ODGOVORNOSTI NOSILCEV JAVNIH FUNKCIJ V ZVEZI Z NAJDBO OROŽJA NA MARIBORSKEM LETALIŠČU TER Z OPREMO IN OROŽJEM V SKLADIŠČU LOŽNICA. Gradivo za to točko je označeno z oznakami obramba - vojaška skrivnost - strogo zaupno. Vmesno poročilo je v obravnavo zboru predložila preiskovalna komisija državnega zbora o vpletenosti in odgovornosti nosilcev javnih funkcij v zvezi z najdbo orožja na Mariborskem letališču ter z opremo in orožjem v skladišču Ložnica.

Za magnetogram je pomembno, da poudarim, da seja poteka brez navzočnosti javnosti.

Prosim poročevalca oziroma predsednika preiskovalne komisije, kolega Mogeta, da poda poročilo.

44. TRAK (VM) 14.40

RUDOLF MOGE: Predsedujoči hvala lepa za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi! 11. marca 1999 je državni zbor sprejel odlok o sestavi in imenovanju predsednika, namestnika predsednika in članov preiskovalne komisije. Od sprejetja odloka o imenovanju članov preiskovalne komisije do prve seje komisije je strokovna služba po nalogu predsednika komisije za njene člane, pridobila različno dokumentacijo iz arhiva državnega zbora. Zbrala ali pripravila jo je že preiskovalna komisija prejšnjega mandata, ki je raziskovala nedovoljeno trgovino z orožjem. Komisija se je sestala na prvi sejo 13.4.1999, to se pravi pred dobrim letom, in se na osnovi prej omenjenih gradiv dogovorila o načinu dela.

Komisija je sprejela več sklepov in napotkov za delo, ter pooblastila predsednika komisija, da v okviru dogovorov in sklepov poskuša pridobiti ustrezne dokaze, predvsem dokumentacijo o prometu z orožjem.

Komisija je brez težav dobila zahtevano dokumentacijo od urada predsednika republike. To so magnetogrami sej predsedstva Republike Slovenije, na katerih je bila obravnavana ali omenjena trgovina z orožjem. Komisija je prejela tudi magnetograme sej sveta za obrambo, pri predsedstvu Republike Slovenije, če je bila na teh sejah obravnavana problematika trgovanja ali neodplačnega vstopanja oborožitvi Hrvaški ali Bosni in Hercegovini.

Omeniti velja datum 6.1.1993. Takrat so na sestanku, ki so mu prisustvovali dr. Janez Drnovšek, mag. Herman Rigelnik,

Janez Janša, dr. Dimitrij Rupel, Igor Bavčar, sprejeli sklep, da o tega dne dalje ne bodo dopuščali nobenega transporta orožja preko Republike Slovenije, ne za Republiko Hrvaško, ne za Bosno in Hercegovino oziroma muslimansko skupnost te republike. Iz predloženih magnetogramov sej predsedstva je razvidno, da je predvsem član predsedstva dr. Dušan Plut večkrat zahteval, da pristojni seznanijo predsedstvo o podatkih o trgovini z orožjem, ki poteka v Sloveniji ali pa samo prek ozemlja Republike Slovenije. Rezultat tega je bila seja predsedstva, na kateri je gospod Janez Janša, takratni obrambni minister, govoril o trgovini z orožjem, vendar ni povedal nič o prodaji orožja, saj je govoril izključno o nabavah za potrebe Slovenije. Minister Janša je govoril tudi o neodplačanem odstopu bojnih sredstev, predvsem proti oklepni min Republiki Hrvaški in o prodaji prenosnih raketnih sistemov, ki naj bi jim kmalu potekel rok uporabnosti, ter o prodaji pehotnega orožja, ki ni bilo več predvideno za formacijo teritorialne obrambe oziroma slovenske vojske. V povezavi s to temo je govoril tudi o kompenzacijah za nafto. Minister Janša je poročal predsedstvu, da je bilo iz proračunskih sredstev in iz kompenzacij nabavljenih 30.000 avtomatskih pušk, 30 milijonov kosov streliva za avtomatske puške, 320 raket S16 za protizračno obrambo in manjše število protioklepni raketni lanserjev Fagot. Na isti seji predsedstva je minister za notranje zadeve Igor Bavčar obvestil člane predsedstva, da Hrvaška uvaža orožje preko Koprskih luke. To orožje pa se prevaža na Hrvaško prek slovenskega ozemlja. Nobeden od obeh ministrov ni predsedstva obvestil o prodaji orožja in streliva.

45. TRAK: (NŽ) - 14.43

(Nadaljevanje): Edina informacija se je nanašala na omenjene kompenzacije, za katere pa ni bil povedan niti vrednostni obseg. Vlada je na zaprosilo komisije, da ji posreduje vse sprejete sklepe v zvezi s trgovino z orožjem odgovorila, da je bilo državnemu zboru poslani poročilo vlade o trgovini z orožjem. Iz arhiva državnega zbora smo pridobili informacijo o trgovini z orožjem, ki jo je 24. 7. 1996 poslala vlada. Iz informacije izhaja, da so se slovenski državni organi in nekatera podjetja ukvarjali s trgovino z orožjem. Orožje, strelivo in minska eksplozivna sredstva so slovenski organi in podjetja prodajali Hrvaški ter Bosni in Hercegovini. Iz informacije izhaja, da je bilo obema državam dano nekaj orožja in opreme neodplačano, del orožja in streliva pa za kompenzacije. Vlada ugotavlja, da se je orožje in strelivo prodajalo tudi za gotovino. Cene orožja in streliva so bile različne, določale pa sta jih takratni obrambni minister ali pa predstojnik varnostnega organa ministrstva za obrambo. Iz informacije vlade niso razvidne nobene količine prodanega orožja. Da trgovina ni potekala legalno in skladno s predpisi,

izhaja tudi iz dejstva, da je bilo po navedbah vlade zaradi nezakonitega trgovanja z orožjem vloženih 16 kazenskih ovadb zoper 25 storilcev.

Že na svoji prvi seji je preiskovalna komisija sklenila, da bo ločeno obravnavala primer najdbe orožja na mariborskem letališču. Komisija je za ta del pripravila posebno poročilo, ki je priloga tega poročila. Poročilo o najdbi orožja na mariborsko letališče je bilo nekajkrat obravnavano na sejah komisije in tudi amandmirano, ni pa bilo dokončno sprejeto, ker se je pojavilo mnenje, da brez dokaznega sklepa, ki naj bi ga sprejela komisija, poročila ni mogoče pripraviti. V obravnavanem primeru gre za poročilo na osnovi katerega preiskovalna komisija predlaga ustavitev postopka. Jaz sem glede na to dejstvo in glede na izglasovani sklep, o tem vprašamo sekretariat državnega zbora, le tega z dopisom povprašal, vendar to je bilo pred novim letom leta 2000, vendar do sedaj nisem dobil odgovora, ko sem nekajkrat urgiral na to vprašanje, so pač rekli, da imajo dosti dela, in da bodo pogledali, kaj se bo zgodilo s postopkom pred ustavnim sodiščem o delu preiskovalnih komisij. Upam, da ga bomo sedaj dobili, in da bomo lahko potem delo tudi v tem segmentom v komisiji nadaljevali, v kolikor boste vi dali tej komisiji še mandat.

Na svoji 3. seji je preiskovalna komisija po opravljenih pripravljalnih preiskovalnih dejanjih sprejela dokazni sklep, iz katerega je nedvomno razvidno, kaj je cilj preiskave. Dokazni sklep je bil poslan ministrstvu za obrambo z dopisom, da posreduje dokumentacijo in odgovore na vprašanja, ki so postavljena v dokaznem sklepu. Ministrstvo za obrambo se bolj trudilo, da bo onemogočilo preiskavo kot pa sodelovalo pri reševanju nejasnih vprašanj, čeprav se je komisija trudila pridobiti dokumentacijo, ki se nanaša na stališče v Ložnici, ji to ni uspelo, če pa je vprašanje preseglo Ložnico, smo od ministrstva za obrambo redno dobivali odgovore, da se zahtevani podatki ne nanašajo na Ložnico.

46. TRAK: (JJ) - 14.47

(Nadaljevanje) Na naslednjih sejah je komisija zaslišala številne priče, ki so neposredno ali posredno sodelovale pri prodaji ali oddaji orožja in streliva ter opreme iz skladišča v Ložnici. Komisija si je zadala tak del, da je šla po piramidi navzgor, to pomeni, da se je najprej ukvarjala s skladiščniki, potem s teritorialnimi poveljniki, potem je prišla na Republiški štab in na koncu od ministrstva in do samega ministra.

Zaslišane priče, ki so oddajale orožje, strelivo in opremo in minskoeksplozivna sredstva iz skladišča v Ložnici, so povedale, da so enote Teritorialne obrambe zasedle skladišča 2.7.1991. Takoj so povabili enote Teritorialne obrambe, da se v skladišču oskrbijo s strelivom. Takoj se je začelo tudi z

odvozom materiala iz skladišč na deponije na Pohorju, del so ga uskladiščili tudi pri zasebnikih, del pa je bil pripeljan v Kidričevo. V zasebnikih je bilo 35 tajnih skladišč, skladišča v Ložnici so praznila sedem noči, tako da so bila 9. julija prazna. Po ocenah, ki je bilo oddano teritorialnim enotam in policiji, približno 300 ton materiala v Kidričevo oziroma proti Ptujju pa je bilo odpeljeno med 500 in 700 ton materiala, ostalo pa na Pohorje in v skladišča pri zasebnikih.

Po izpovedi prič, se je začel popis vsega materiala odpeljanega iz Ložnice že 11. julija, ko so bile obveščene enote, ki so dvignile strelivo v Ložnici, da ga popišejo. Popis je bil narejen, vnesen v računalnik in posredovan tudi Republiškem štabu teritorialne obrambe v Ljubljano. Vse zaslišane priče so izpovedale, da so v primerih, ko so oddajali orožje, strelivo ali minskoeksplozivno sredstvo uporabnikom iz Hrvaške, vedno imeli nalog predpostavljene poveljstva. Za oddano blago so pisali reverze, ki so se glasili na Republiški štab za teritorialno obrambo. Vso dokumentacijo o oddanem blagu so poslali po telefaksu predpostavljene poveljstvu. Ob nalaganju tovoranjakov, vlačilcev je bil običajno prisoten tudi nekdo iz Ljubljane ali vsaj iz pokrajinskega, ali območnega štaba teritorialne obrambe. To so bili pripadniki varnostno-obveščevalne službe Ministrstva za obrambo.

Ob tem ugotavljamo, da si je komisija močno prizadevala dobiti popis orožja, streliva, opreme in minskoeksplozivnih sredstev, ki je bilo zaseženo JLA in tudi popisano, pa ji to ni uspelo. Ministrstvo za obrambo, na vse zahteve odgovarja, da popisi niso bili narejeni, da edini popis, ki obstoja, je popis na nivoju pokrajine, pa tudi tega niso posredovali, razen izvlečka z nekaj predpostavkami, ki pa komisiji niso v ničemer pomagali pri razčiščevanju stanja.

Komisija je z zasliševanji poskušala ugotoviti, koliko blaga je bilo odpeljeno iz Ložnice na Hrvaško. Nesporna je samo ugotovitev, da je bilo odpeljanih na Hrvaško veliko pošiljk in to na različne naslove, tudi občinam, predvsem obmejnim. Vrednostno pa so posamezniki ocenilo oddano blago od 100 milijonov nemških mark do 1 milijard nemških mark.

47. TRAK: (AE) 14.50

(Nadaljevanje) Kot nesporno je bilo ugotovljeno tudi, da so Hrvati velikokrat ponujali plačilo v gotovini ali pa za zamenjavo za sredstva zvez avstrijskega izvora in podobno vendar so te kupce vedno smele na predpostavljena poveljstva, običajno pa kar v Ljubljano.

Ena od prič je izpovedala, da je bila razselitev skladišč iz Ložnice posneta na filmski trak, da je bilo v skladiščih v Ložnici nekaj tisoč ton materiala. Da je bilo med njimi veliko orožja sistem ogenj, torej raketni sistem, ki je bil v celoti prodan Hrvatom. Iz ministrstva za obrambo so prejeli naloge

za oddajo blaga, ki so običajno navajali, predajte ministrstvu za obrambo ali predajte republiškem štabu teritorialne obrambe ali predajte ministrstvu za obrambo hrvaške, ta in ta material. Tu je bila navedena količina posameznih sredstev, cene niso bile navedene.

Komandant vzhodno Štajerske pokrajine zaslišan kot priča je povedal, da je na štabu pokrajine obstajala dokumentacija, to so nalogi iz republike za oddajo in reverzijo oziroma dokumenti oddaje orožja, streliva in nizko eksplozivnih sredstev in opreme.

Ko so se organi za notranje zadeve začeli zanimati za to dokumentacijo in so zahtevali, da jim jo preda je v juliju 1996 dokumentacijo pričo takratnega obrambnega ministra predal direktorju varnostno-obveščevalne službe ministrstva za obrambo.

Tudi to dokumentacijo je komisija večkrat zahtevala od ministrstva za obrambo pa je ni dobila. Na ministrstvu za obrambo te dokumentacije še niso našli.

Iz izpovedi zaslišanih prič do nivoja pokrajine, torej prič, ki so neposredno sodelovale pri oddaji orožja in streliva, ter prič, ki so posredovale ukaze iz republike nedvoumno izhaja, da je bilo v Ložnici veliko orožja, streliva, nizko eksplozivnih sredstev in opreme. Vse to se je po zavzetju skladišč selilo na nove lokacije ali oddalo enotam. Vse blago je bilo popisano in popis posredovan na republiški štab za teritorialno obrambo. Veliko popisane blaga je bilo oddanega predvsem na Hrvaško. Vse blago se je izdajalo po nalogih iz republike.

Po zagotovilih zaslišanih prič niso ugotovili, da bi kdorkoli iz lokalnega nivoja odtujil kakršen kos orožja ali opreme. Vse blago je bilo oddano le na podlagi nalogov z republike ali vrnjeno v skladišče. Nalogi iz republike so prihajali na različne načine. Bili so pisni, včasih pa tudi ustni in po telefonu. Vsa dokumentacija o oddaji materiala je bila po izjavah ter prič poslana v republiški štab za teritorialno obrambo.

Naslednja skupina prič, ki so bile zaslišane pred komisijo so priče iz republiškega nivoja, to so v glavnem zaposleni na republiškem štabu teritorialne obrambe, ministrstvo za obrambo in ministrstvo za finance. Izpovedi teh prič niso več tako določene in jasne kot so bile izpovedi prič do nivoja pokrajine. Značilno za te priče je, da tiste, ki so zagotovo sodelovale pri trgovini z orožjem niso povedale skoraj nič z izgovorom da o prodaji orožja iz Ložnice ne vedo nič ali da v Ložnici nikoli niso bile.

Obseg trgovanja je bil z orožjem očitno tolikšen, da se posameznik ni mogel spomniti nekaj tisoč ton prodanega blaga iz skladišč v Ložnici. Komisija od teh prič ni dobila niti enega uporabnega podatka. Izjema so bile priče zaslišane pred preiskovalno komisijo, ki so se po letu 1994 ukvarjale znotraj ministrstva za obrambo z raziskovanjem nedovoljene trgovine.

48. TRAK: (NŽ) - 14.54

(Nadaljevanje): Te priče so izpovedale, da so zbrali za 18 arhivskih map (to pomeni po domače fasciklov gradiv), ki so se nanašala na trgovino z orožjem. Izpovedali so tudi, da ima služba za logistiko ministrstva za obrambo točne podatke o količinah orožja, streliva, opreme in minsko eksplozivnih sredstev, ki so bile oddane Hrvaški oziroma Bosni in Hercegovini. Iz izpovedi teh prič tudi izhaja, da so že v letu 1994 ugotovili, kako je potekala trgovina, kdo je sprejemal plačila v gotovini, kako je bila gotovina porabljena in kolikšna je minimalna razlika med oddanim blagom oziroma njegovo vrednostjo in prejeto ter porabljeno gotovino. Po izpovedih teh prič so gotovino pridobljeno od prodanega orožja porabila za nakupe avtomobilov, nakup demodulatorja ter gotovinski nakup različne opreme. Na osnovi vseh zbranih podatkov so ugotovili, da manjka za 11 milijonov nemških mark gotovine. Iz izpovedi teh prič je jasno, da je bila leta 1994 narejena temeljita kriminalistična preiskava celotne trgovine z orožjem in na tej osnovi narejeno tudi več kazenskih ovadbi, ki jih omenja vlada v svoji informaciji državnemu zboru.

Spoštovane poslanke in poslanci! Dovolite mi, ker sem dobil iz ministrstva za notranje zadeve 19 fasciklov gradiva o trgovini orožja, ki so spravljene v omari, da vam povem nekaj podatkov oziroma, da vam prečitam nekaj ugotovitev, tega o čemer sem malo prej govoril. Torej uvedba operativne obdelave trgovine na podlagi sklepa političnega kolegija Vlade Republike Slovenije, v avgustu 1994 na podlagi pisnih zahtevkov Vlade Republike Slovenije, vezanih na poslanske pobude poslancev državnega zbora, naslovljenih na ministrstvo za obrambo in nadaljno pravo za varnostne zadeve v zvezi s trgovino z orožjem in izven proračunskim ter trgovinskim plačilnim prometom od trgovine, katerega je vodilo ministrstvo za obrambo v upravo za varnostne zadeve med leti 1991 in 1993, odpiram operativno obdelavo problema. To je ta dokument. Če sem dolgočasen, ne vem, mi kdo požvižga ali karkoli reče, bom potem prekinil. Rad bi vam samo tole obrazložitev, zakaj se je ta zadeva na ministrstvu odprla, prečital.

Politični - torej kot sem že vedel - uprava za varnostni zadeve ministrstva za obrambo je od državnega zbora Republike Slovenije odbora za spremljanje uresničevanja resolucije o izhodiščih zasnove o nacionalni varnosti prejela dopis, št. 210,1/89-1 z dne 24. 5. 1994, kjer je razvidno, da je bil sprejet sklep, da se vlada Republike Slovenije zahteva pojavilo o nakupih, prodajah in transportih orožja preko Republike Slovenije od leta 1991. Direktor šeste uprave ministrstva za obrambo je od varnostnega organa v 530. učnem centru v mesecu aprilu in kasneje še meseca avgusta 1994 gospoda Vida Draščaka prejel pisno pobudo za razjasnitev določenih nepravilnosti v zvezi z manipulacijo denarja od

prodanega orožja v 6. odpravi od leta 1991 dalje, kar so delno že objavila sredstva javnega obveščanja ter nadalje tudi razjasnitve o zadevi o poskusu ugrabitve grških državljanov

49. TRAK (VM) 14.57

(nadaljevanje) v Celovcu, sumu nezakonitega prilaščanja materialnih in finančnih sredstev določenih delavcev ... delavcev v šesti upravi sumu zlorabe pooblastil pri zaposlovanju bivših oficirjev JLA v teritorialno obrambo in podeljevanje državljanstva bivših oficirjev JLA.

Imenovan je mesec avgustu 1994 s podobnim pobudami ustanovil tudi pismo na predsednika vlade gospoda Drnovška, kateri je pismo odstopil preko ministrstva za obrambo upravi za varnostne zadeve zahteval, da se zadeve razčistijo. Protiobveščevalni oddelek uprave za varnostne zadeve razpolaga tudi z določenimi podatki o sumu storitve kaznivega dajanja tatvine 80.000 nemških mark iz oddelka za tehniko ... v letu 1993. Varnostni organ šestega pokrajinskega štaba teritorialne obrambe je dostavil dne 3.5.1994 poročilo o nabavi pištol Kolt 38 special, kjer je razvidno, da je bilo iz neznane banke Republike Avstrije nakazano 70.000 mark v gotovini za izpeljavo posla z Italijo. Posel je delno uspel tako, da je italijanski trgovec vrnil na nepoznano banko v Avstiji 30.000 mark, za katere se pa ne ve kje se nahajajo. Orožje se je ilegalno nahajalo na slvenskem prostoru pri nekem zasebniku vse do leta 1993 dokler ni bilo v mesecu maju dostavljeno šesti upravi. Del orožja in streliva se še vedno nahaja v Italiji.

Če malo preskočim. V upravi za varnostne zadeve od leta 1991 do maja 1994 ne obstaja nikakršno arhivsko gradivo, iz katerega bi bilo razvidno kako so se določeni posli in operativne zadeve opravljale oziroma odvijale. Po mesecu maja 1994 so bili pridobljeni materialni dokazi ter izjave in pričevanja uslužbenca šeste uprave, da se je trgovina z orožjem odvijala, da se je izvrševalo gotovinsko plačilo v tujih valutah za prodano orožje in da so bili v to vključeni operativci delno, nekateri posamezniki pa so celotne zadeve vodili. Večji del dokaznega gradiva kot so računi, obvestila in ostali dopisi so bili uničeni oziroma predani v Kočevsko reko ali ministru Janši. Po zatrditvah posameznikov je bil ostanek denarja od prodaje orožja, ki ni bil porabljen v letu 1993 predan ministru gospodu Janši.

Torej ta preiskava o kateri govorim in o kateri smo dobili sedaj, pravi uvedba preiskave, je imela utemeljen sum, da se je odvijala trgovina z orožjem, da se je opravljala določena nelegalna dejavnost v zvezi s finančnimi transakcijami, da je bila nezakonita uničena in odtujena dokumentacija, da so bila odtujena določena finančna sredstva, da je bila uničena brez ustreznega zapisnika ali odtujena dokumentacija stopnje

zaupnosti, da se je dokumentacija fotokopirala in se nahaja v zasebnih arhivih.

Spoštovani gospod predsednik, glede na urgenco spoštovanega kolega gospoda Jerovška, če vas te stvari ne zanimajo, jaz tega več ne bom bral in bom pač šel naprej. /Pripombe iz dvorane./ Prosim?

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Samo trenutek kolegice in kolegi! Gospod Moge.

RUDOLF MOGE: Jaz sem povedal, da tega ni obravnavala komisija, sedaj sem rekel, če bo kdorkoli nasprotoval vam jaz tega tukaj ne bom prečital. Nasprotujete?

50. TRAK: (JJ) - 15.02

PREDSEDNIK JANZE PODOBNIK: Predlagam, gospod Moge, da predstavite umestno poročilo, potem pa sledi razprava o poročilu. Sedaj predstavite poročilo vaše komisije.

RUDOLF MOGE: V redu, potem vam jaz teh izjav, ki so jih posamezniki tukaj dajali ne bom čital. Bom pa... /Oglašanje iz dvorane./

Bom pa nadaljeval s poročilo, če bo koga posamezno zanimalo, naj me vpraša, pa mu lahko v razpravi potem na te stvari odgovorim.

Ne glede na velike probleme - torej, berem poročilo naprej - ki jih je imela preiskovalna komisija z zbiranjem dokazov, ki zagotovo obstajajo, pa ji je uspelo zbrati dovolj dokazov in pričevanj, ki potrjujejo, da se v letih 1990 do 1993 na ozemlju Slovenije intenzivno odvijala trgovina z orožjem, strelivom, vojaško opremo in minskoeksplozivnimi sredstvi. Pretežen del te trgovine je opravljalo ministrstvo za obrambo, manj ministrstvo za notranje zadeve, medtem ko trgovina, ki so jo opravljala podjetja po količini ni skoraj omembe vredna. Vsa trgovina oziroma izvoz se je opravljal v nasprotju s tedaj veljavnim zakonom o nadzoru državne meje. 45. člen tega zakona določa, da državni organi, podjetja ali druge organizacije, ter tuji prevozniki smejo opravljati uvoz, izvoz in tranzit orožja in streliva preko državne meje ali preko ozemlja države, samo z dovoljenjem republiškega upravnega organa pristojnega za notranje zadeve po predhodnem mnenju republiškega upravnega organa pristojnega za zunanje zadeve in republiškega upravnega organa pristojnega za obrambne zadeve. Dejansko pa se je izvoz, uvoz in tranzit orožja opravljal na podlagi dovoljenja, ki ga je izdalo ministrstvo za obrambo in ki je bilo poslano v vednost ministrstvu za notranje zadeve. V dovoljenju ministrstva z obrambo je tudi navedba, da uvozniku na podlagi tega dovoljenja ministrstvo za notranje zadeve dovoljuje prevoz preko državne meje.

Komisija je kot nesporno ugotovila, da je bila iz skladišč v Ložnici 23.7.1991 odpeljana za 16 tovornjakov vlačilcev streliva in minskoeksplozivnih sredstev. Ali je bilo to prodano ali oddano, komisija ni mogla ugotoviti, je pa povsem jasno, da je bilo to storjeno prej kot je bil sprejet sklep Predsedstva Republike Slovenije o pomoči Republiki Hrvaški.

Poseben problem, ki ga komisija nikakor ni mogla raziskati, je bilo vprašanje cen po katerih se je prodajalo orožje, oprema in strelivo. Obstaja nekaj dokumentov iz katerih so razvidne cene, te pa so zelo različne. Ključni dokumenti so priloge primopredajnim zapisnikom med ministroma Janšo in Kacinom. V teh prilogah so navedene cene, ki so nekajkrat nižje od cen iz nekaterih dokumentov pridobljenih na Hrvaškem.

Glede na to, kaj se je dogajalo že za tem govorniškim odrom in glede na to, da je na strani 6., ta suhoparni podatek, da so RBM 57 prodajali po navedbi gospoda ministra Janše po 200 mark, medtem, ko so pa cene s Hrvaških dokumentov 1500 mark in glede na to, da vam razjasnim malo, kaj je bilo z dokumentom, ki ga je gospod Jelko Kacin dan predsedniku državnega zbora, tukaj navzgor, naj preberem uradni zaznamek, ki ga je komisija dobila od Ministrstva za obrambo, da se na enem primeru vidi, kako je potekal promet prodaje orožja Hrvaški.

Dne 6.1.1996 smo v prostorih MORS, na Kardeljevi ploščadi v Ljubljani opravili razgovor s hrvaškim državljanom Tlaković Gaspić Marinkom. Razgovor je bil opravljen v zvezi z nakupom orožja od MORS, katerega za potrebe obrambe mesta Split se je izvršil leta 1991. Tlaković je v razgovoru povedal, da je bil častnik JA, vendar je takoj ob konfliktu med ZRJ in Hrvaško prestopil v hrvaško vojsko.

51. TRAK: (AE) 15.05

(Nadaljevanje) V letu 1991 je po pisnem pooblastilu vlade Republike Hrvaške opravljal nakupe orožja in vojaške opreme za potrebe obrambe republike. V tej zvezi je večkrat potoval v tujino. Bi lahko prosil pozicijo da opoziciji pusti govoriti. /Glas iz klopi./

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Kolega Rupar prosim da ne motite predsednika komisije.

RUDOLF MOGE: Gospod predsednik, izjava gospoda Ruparja, da sem hlapec nekega predsednika, lepo prosim da ga ukorite. Tega si pa gospod Rupar ne pustim reči, ker sem državljan Republike Slovenije in sem pošten človek in vi mi ne boste nikoli govorili hlapec!

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Kolega Moge, prosim.

RUDOLF MOGE: Ne bom si tega več v tem državnem zboru, da nas gospodje s hlapci zmerjajo.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Prosim kolega Rupar, da ne motite govornika. Jaz te izjave vaše nisem slišal, če ste jo izrekel vam dajem opomin za to izjavo. Prosim pa kolega Moge, da bi v svojem poročilu podal poročilo, ki ga je sprejela parlamentarna preiskovalna komisija.

RUDOLF MOGE: Predsednik hvala lepa. Vprašal sem prej ampak vi nasprotujete, torej tudi tega vam ne bom povedal, to vas ne zanima, bom tudi to preskočil.

Torej po teh dokumentih, ko je hrvaški državljani prišel sem, pričal in jih je dal, je bilo, to je tukaj napisano, je v redu. Raketa strela. Gospod Jerovšek jaz bi vas pa nekaj lepo poprosil. Poglejte. Vi ste bili ob osnutku tega poročila. Zahtevali ste, da se, da dam čas da daste pripombe na to poročilo. Na to poročilo niste dali nobene pripombe, potem vas ni bilo na seji, ker smo predlog tega poročila obravnavali in ko smo poročilo sprejeli ste prišli in ste potem dali neko poročilo, ki je bil dodatek k temu poročilu oziroma ločeno mnenje. Mislim da niste ravnali fer in pošteno in če bi bilo, bi vaše pripombe na to poročilo jaz zagotovo upošteval in bi lahko tudi sami sooblikovali to poročilo. Tako kot ste pa naredili pa je pač vaša zasebna zadeva. Ampak po mojem mnenju fer do komisije tako delo ni bilo.

Predsednik, nima smisla da bi čital, ker me pozicija, ne samo da me žali, grobo žali ampak tudi zaradi tega, ker nimam miru, da bi vsaj v miru te stvari do konca prebral. Bi na koncu pač povedal, da je preiskovalna komisija, ocenjuje, da ni mogla zaključiti svojega dela zaradi tega, kar piše v poročilu in sem jaz že prej omenjal in na podlagi tega predlaga komisija državnemu zboru, da državni zbor sprejme akt o razširitvi parlamentarne preiskave, saj z sklepom, ki je bil prej, je bil takšne sorte, da nam tudi podatkov, da bi rešili tisti problem, ker je bil mozaik v celoti nismo mogli razrešiti.

Ob koncu tega poročila bi si pa želel zahvaliti mojemu namestniku gospodu Janezu Peru in vsem članom komisije, ki so v tej komisiji zavzeto delovali, niti enkrat nismo bili nesklepčni in je tudi to poročilo njihovo delo.

Jaz bi se vam tudi prisrčno zahvalil, kolegi, meni to ne zaradi orožja, to je bilo samo naključje, se je naslednje zgodilo, kar sem podpisal so mi zlomili hrbtenico, me pustili sredi morja tam, da sem se sam reševal, so mi poplavalili vikend z vodo, uničili celotno pohištvo,

52. TRAK: (NŽ) - 15.09

(Nadaljevanje): so mi vdrli v hišo. Pred nedavnim sem imel navrtan tank za olje na diferencialu in bi se skoraj lahko kaj

zgodilo. Plačal sem 80 tisoč, v nedeljo sem imel vse štiri gume na avtomobilu prerezane. Gospodje! To so pač take stvari, ki se niso zgodile. Verjamem, da se niso zgodile v povezavi z orožjem, pač pa je bilo naslednje, kar me je zelo žalostilo, da so sredi Maribora - to lahko Jože pove - na eno izmed najbolj elitnih stavb napisali "Moge, Fojbe te čakajo". Da imam doma za eno fascikel map groženj s tem, da me čaka dan Kramberger, da me bodo ubili, da mi bodo ženo polili s solno kislino in v takih razmerah gospodje poslanci sem jaz delal, bil sem ponosen, da sem bil član tega državnega zbora, jaz sem vse zdržal, bom tudi zdržal do konca in vas prosil samo za podporo, da to stvar enkrat opravimo do konca. Zboru se pa tudi zahvaljujem za vse to, kar sem delal in pritiskom, ki sem jih imel, da ste mi dali pooblastila, da sem lahko vodil to komisijo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala kolega Moge. .../Aplavz./... Dovolite, da pojasnim glede na zadnjo navedbo gospoda Mogeta, da takoj, ko sem bil obveščen z njegove strani, da so se dogajale zadeve, ki bi lahko ogrozile njegovo varnost, sem seveda obvestil tudi pristojne organe in ti so potem se tudi takoj povezali z našim kolegom Rudijem Mogetom. Sam ni bil navdušen nad tem, da bi bil varovana oseba, ampak ko se je to ponovilo, sem se ponovno obrnil na notranje ministrstvo in upam, da so bile te stvari potem urejene tako kot gre praksa in tudi zakonodaja.

Proceduralni predlog ima kolega Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi! Zaradi tega, ker je to, da pride v zapisnik edini način, da se protestira proti kršenju poslovnika državnega zbora, proti kršenju zakona o parlamentarni komisiji in proti kršenju poslovnika o parlamentarni preiskovalni komisiji, moram najostreje protestirati gospod predsednik, da ste dovolili gospodu Mogetu, da je eklatantno kršil 24. člen zakona o parlamentarni preiskavi .../Nerazumljivo./... komisiji, ki eksaktno pravi, da lahko sicer, komisija zahteva dopolnitev postopka parlamentarne preiskave, ne more pa govoriti o tistem, kar na komisiji sploh ni bil predmet preiskave. In gospod Moge si je dovolil kljub stalnim opozorilom - ko smo ga opozarjali, gospa Dobrajčeva nekoč - da naj se drži predmeta preiskovalne komisije. Mi se s predmetom preiskovalne komisije na komisiji praktično nismo ukvarjali, skoraj ne. Danes si je pa dovolil, da je čital neke zapisnike, ki na komisiji niso bili ne omenjeni ne obravnavani in niti komisija ni pooblastila kakršnegakoli sklepa, da bi on od ministrstva zahteval. Uporabljal je neke hrvaške državljane, imena, ki niso na komisiji bila omenjena. Takšne konstrukte in zelo namerne, politične zadeve tukaj ne moremo obravnavati. Mi smo na komisiji sklenili, da se lahko predmet komisije, preiskave

razširi, takrat pa naj gospod Rudi Moge naredi poročilo o razširjenem predmetu preiskave. Zato gospod predsednik, vse kar je bilo izven te komisije in izven mestnega poročila ne more biti sestavni del magnetograma te seje.

53. TRAK (VM) 15.13

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala kolega Jerovšek. Torej na dnevnem redu je umestno poročilo preiskovalne komisije. Umestno poročilo ste prejeli tudi v pisni obliki. Najprej sem dal besedo predsedniku komisije, gospodu Rudiju Mogetu, ki je to umestno poročilo posedoval. Sedaj smo bili tudi vmes že obveščeni, oziroma bilo je protestirano, da so bile v njegovem nastopu podani nekateri podatki, ki niso izhajali iz tega umestnega poročila. Priznati morate, da sam ne morem tako podrobno slediti razpravi oziroma predstavitvi, da bi lahko takoj posredoval. Gre za zelo detajlna vprašanja. Jaz sam jih ne poznam. Prosil bi za korektnost, tako kolega Rudija Mogeta, kot vse ostale poslanke in poslance, da se držimo točke, ki je na dnevnem redu. Na koncu je pa tudi sklep, da se razširi parlamentarna preiskovalna komisija in njen obseg. In to mislim, da, danes imamo dve nalogi: da obravnavamo umestno poročilo in da glasujemo o razširitvi parlamentarne preiskave. In prosim, da se tega držimo. Kolega Moge sedaj vam ne morem dati besedo, ker je bilo to proceduralno. V razpravi, potem. Sprašujem ali želite besedo predstavniki poslanskih skupin. Stališče poslanske skupine LDS predstavlja Jelko Kacin. In seveda dolžan sem tudi še pojasniti, da je v skladu s poslovníkom o parlamentarni preiskovalni komisiji član komisije Jožef Jerovšek dal tudi ločeno mnenje k temu umestnem poročilu, ki ste ga vsi prejeli.

JELKO KACIN: Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi! V imenu poslanske skupine LDS bi najprej želel izreči priznanje tako predsedniku, kot vsem članom preiskovalne komisije, ki se je lotila izjemno zahtevne teme, ki že leta in leta muči slovensko državo. In ker muči državo muči tudi naš parlament.

Hkrati, gospod predsednik, pa v imenu poslanske skupine protestiram, zaradi načina oziroma pogojev pod katerimi je bil gospod Moge prisiljen tukaj predstavljati svoje poročilo. To kar se je dogajalo na desni strani parlamenta, gledano z moje strani, v poslanski skupini SDS, je presegalo način obnašanja, ki bi ga predsednik smel tolerirati. Zato gospod predsednik preventivno tiste poslance, ki imajo težave s spremljanjem nastopov poslancev državnega zbora iz socialdemokratske stranke vabim, da se ohladijo zunaj zato, da bi lahko nemoteno nadaljevali s predstavitvijo stališča poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije.

Uvodoma bi rad še enkrat ponovil, da se s tem vprašanjem ukvarjamo že dolgo v naši državi. In da se s tem vprašanjem

ukvarjajo že dolgo, ne samo v naši državi, ampak tudi v tujini. V sosednjih državah in širše, nenazadnje so se s tem ukvarjali tudi v Organizaciji združenih narodov, v Varnostnem svetu organizacije združenih narodov, kajti Republika Slovenija je bila, tako kot druge države z ozemlja nekdanje Jugoslavije žrtev embarga, ki ga je z resolucijo sprejel Varnostni svet organizacije združenih narodov. Vse to na nek način utemeljuje razloge in okoliščine v katerih je prišlo do trgovine z orožjem. Ampak vendarle rad bi vas spomnil na nekatera dejstva. Vprašanja v zvezi s trgovino z orožjem so bila v tem državnem zboru zastavljena velikokrat. Najdaljši spisek je prispeval poslanec kolega Jagodnik, in takrat je bilo 25, 26 vprašanj, če se ne motim. Mnoga od teh vprašanj so ostala brez odgovorov in mnoga od teh vprašanj so brez odgovorov tudi po vmesnem poročilu. Kajti nedvomno lahko ugotovimo, kolegice in kolegi, da država, pa naj si gre za vlado in njene organe ali pa za državni zbor, ne razpolaga s celovito dokumentacijo o nakupu, prodaji in prometu z orožjem ter vojaško opremo, ki se nanaša na obdobje osamosvajanja in neposredno po osamosvojitvi.

54. TRAK: (AE) 15.18

(Nadaljevanje) Nedvomno je tudi res, da je zaenkrat nemogoče natančno ločiti kaj od teh poslov je bilo opravljeno v imenu in na račun države za zagotavljanje nacionalne varnosti Republike Slovenije, kaj pa je bilo mimo tega oziroma celo v nasprotju s tem.

Posamezniki v Republiki Sloveniji in v tujini ter državni organi tujih držav razpolagajo z avtentično dokumentacijo o tako imenovanih orožarskih poslih, ki je pristojni organi, uradni organi Republike Slovenije nimajo oziroma ne poznajo, ker je bila domnevno odtujena ali pa uničena.

Vsa pojasnila odgovornih, ki so sodelovali pri tako imenovanih orožarskih poslih za navedena obdobja so tesno povezana s pojavljanjem tako imenovanih novih dokumentov. Do leta 1998 ni bilo nobene trgovine za gotovino. To je gospod predsednik Socialdemokratske stranke, ki je bil v času ko se je ta trgovino opravljala tudi minister za obrambo večkrat javno nedvoumno pisno in ustno izrekel in na to tudi prisegel. Šele potem, ko je preiskovalna komisija v začetku leta 1999 obnovila svoje delo in so se pojavili neki novi dokumenti, ki so nekatere spoštovane kolege danes spravili ob živce, tako da so prekini gospoda Mogeta pri njegovem izvajanju, šele takrat se je takratni obrambni minister premislil in povedal, da so obstajali gotovinski posli. Od takrat gotovinski posli obstajajo in od takrat naprej se bi je bitka za interpretacijo kaj ti gotovinski posli so.

Ti orožarski posli niso in ne smejo biti pretežno notranje politično vprašanje kolegice in kolegi. Čeprav je pri nas mogoče opaziti, da se po vsej sili želi ustvariti vtis, da gre

najprej za notranje-politično obračunavanje strank ali celo medsebojno obračunavanje akterjev tako imenovanih orožarskih poslov. Od vsega začetka gospe in gospodje pa je šlo za materijo, ki najbolj živo, najbolj neposredno posega v samo središče naše nacionalne varnosti, naše ogroženosti, naše obrambne sposobnosti, sposobnosti odvratanja agresije na Slovenijo, razvoja naših obrambnih sil.

Zdaj se je seveda zgodilo nekaj novega kar vnaša nov moment. Najbolj aktivni akterji, ki jih bom zdaj naštel po priimkih, to so gospodje Janša, Lovšin, Krkovič in nekateri drugo so ponovno zavzeli pomembne položaje v državi, pomembne uradniške funkcije. Zato je to vprašanje nacionalne varnosti še posebej občutljivo.

55. TRAK: (JJ) - 15.22

(Nadaljevanje) Če bi uporabljal terminologijo, ki jo je zadnjič uporabil vodja poslanske skupine DeSUS, bi rekel: da gospod Lovšin predsedniku vlade dr. Bajuku diha za ovratnik. To je ta isti gospod Lovšin, za katerega je bilo nedvoumno dokazano, da je prevzemal gotovino v gotovinskih poslih, ki so bili do sedaj zanikani, to gotovino tudi usmerjal naprej, določal cene posameznim artiklom in to v nasprotju z dejstvi, ki so navedeni v poročilu, ki je bilo odstopljeno tudi gospodu Mogetu oziroma celotni preiskovalni komisiji. Ta gospod, gospod Lovšin, je danes sekretar Sveta za nacionalno varnost pri Vladi republike Slovenije. In to je eminentno vprašanje nacionalne varnosti gospe in gospodje.

Zato se mi zdi, da je z vidika zagotavljanja nacionalne varnosti potrebno to poglavje naše bližnje preteklosti čimprej zapreti. Zapreti na tak način, da se ne bo vedno znova odpiralo, da se ne bo država veno znova ukvarjala sama s seboj in z obdobjem svojega osamosvajanja. Zapreti pa ga bo mogoče le, če bodo tisti, ki o zadevi kaj vedo in o tem imajo dokumente, te dokumente pripravljeni posredovati pristojnim organom. Sila neprijetno bo, kolegice in kolegi, če bomo te dokumente dobivali samo od tujih držav in njihovih predstavnikov. Da pa lastna država nima urejenih lastnih arhivov oziroma ima te arhive osiromašene, zato da bi se do te resnice ne mogla dokopati. Dokler te zgodbe niso zaprte, kolegi v Slovenski ljudski strani, združeni stranki...

Ljudstvo ne more poslušati, poslušajo samo poslanci, ker je to zaprta seja. In v kolikor nekdo nima volje, je prostora zunaj dovolj, jaz bi samo prosil, da se z vprašanji nacionalne varnosti ukvarjamo resno. Kolega Potočnik, če pa so vtisi iz Slovaške, kjer ste ravnokar bili, tako pomembni, predlagam, da gospoda Klinca seznanite zunaj.

.../Oglašanje iz dvorane./...

PREDSEDNIK JANZE PODOBNIK: Prosim, koelga Kacin, nadaljujte s stališčem vaše poslanske skupine, vsi pogoji so izpolnjeni.

JELKO KACIN: V interesu nacionalne varnosti Republike Slovenije, s tem pa tudi vseh njenih državljanov in državljanek, je in mora biti zagotovitev manjkajočih podatkov, ki za zdaj onemogočajo zadovoljivo in dokončno razjasnitev orožarskih zgodb, prva prioriteta. Zato verjamem, da bi morala razprava in sklepi, ki jih bomo po tej razpravi sprejeli, omogočiti korak naprej v razčiščevanju teh zgodb in seveda k zapiranju dosjeja trgovina z orožjem. To je naše iskreno pričakovanje.

56. TRAK: (NŽ) - 15.26

(Nadaljevanje): Rad bi vas spomnil, da sem takrat, ko sem bil nosilec državne funkcije, svojega predhodnika eksplicitno povprašal po teh stvareh, o katerih se danes pogovarjamo, in da ustreznega odgovora preprosto ni bilo. Prebral vam bom en del trditve predsednika socialdemokratske stranke, ki se glasi takole: V ustnem razgovoru so vam bila takoj ob primopredaji dodatno pojasnjena vsa vprašanja, tudi glede o preme o kateri sprašujete. Istočasno sem izrazil pripravljenost, da kadarkoli v naslednjih 30. dneh do konca aprila 1994, ko sem izrabil redni letni dopust, in bil formalno še v delovnem razmerju na ministrstvu za obrambo, odgovorim na katerokoli dodatno vprašanje, ki bi se pojavilo v zvezi s celovitim poročilom o orožju. Minilo je 30 dni, vendar ne takrat pa vse do prejema vašega pisma, dne 22. 8. 1994 - na ta datum se namreč nanaša, 22. 8. 1994 (to je skoraj pred šestimi leti), ni bilo od vas, govori o meni, ne ustnih ne pismenih dodatnih vprašanj niti kakršnih koli drugih izraženih potreb po razjasnjevanju česarkoli. S tem v zvezi se vprašanja postavljena po petih mesecih lahko izključno politično motivirana. Kot se je dalo izvedeti, predsednik LDS Drnovšek močno pritiska na vas, da bi našli ali kako drugače stvarili kakršnekoli obremenilne dokumente zoper mene, vi pa tega v petih mesecih kljub velikemu trudu o katerem je mogoče veliko slišati o ministrstvu, niste uspeli - konec navedka. In na koncu pravi takole: Vaše zatrjevanje, 5 mesecev po primopredaji, da nimate na razpolago dokumentov, s katerimi bi lahko odgovorili na različna poslanska in druga vprašanja, ki jih očitno v LDS kar sami sebi postavljate, je pomanjkljivo. Morali bi namreč zapisati, da nimate dokumentov, ki si jih močno želite, vendar ne obstajajo. Torej, gospod Janša je takrat imel popolnoma prav. Dokumentov, ki smo si jih želeli, in ki si jih želi državni zbor, nismo prejeli in jih državni zbor še danes ni prejel. Kljub temu sem gospodu Janši takrat napisal pismo in sedaj citiram moj zaključek tega pisma: Že mogoče gospod Janša, da bi vam ustrezalo odgovoriti na vsa vprašanja o delu

ministrstva za obrambo v vašem mandatu, v 30. dneh po primopredaji, ampak tako žal ne bo šlo, ker ne more iti. Tudi bi osebno ste nekatera vprašanja, ki zadevajo dogajanja med drugo svetovno vojno in po drugi svetovni vojni zastavili nekaterim, nekdanjim funkcionarjem skoraj 50 let po dogodku. Nisem sicer vedel ali sprašuje Janez Janša, podpredsednik socialdemokratske stranke ali podpredsednik SDS ali obrambni minister. Jaz vas sprašujem in terjam odgovore v treh dneh samo kot minister za obrambo. Janša takrat ni odgovoril.

57. TRAK: (AE) 15.29

(Nadaljevanje) Imel je izjemno priložnost, da odgovori, da dopolni poročilo, ki očitno ima hude pomanjkljivosti kajti ministrstvo za obrambo je nedvoumno ugotovilo, člani preiskovalne komisije pa ste seveda tudi videli dokumente, ki dokazujejo, da tudi kosovnice, ki jih je navedel gospod prejšnji minister, predsednik vaše stranke, Janša ne držijo. Samo pri avtomatskih puškah zadeve strižejo za 14 tisoč kosov v njegovo škodo.

Pri raketah o katerih je hotel govoriti gospod Moge, pa mu niste dali priložnosti da vam to pove striže znesek pri enem kosu za 20 tisoč mark. Gospod minister trdi, da je bilo odprodano 321 takih raket. In če je šlo povsod samo za 20 tisoč mark razlike si lahko sami izračunate, da gre za razlike in da gre za gotovinsko poslovanje in da gre za velike zneske.

Gospodje v Socialdemokratski stranki. Danes ko vašega predsednika ni z vami tukaj v domovini in se v ZDA trudi prepričati svoje sogovornike, da smo dobra kandidatka za vstop v zvezo Nato in lobira za vstop v zvezo Nato, bi bila njegova pomoč tukaj zelo dragocena. Kaj lahko se nam zgodi gospodje, da bo v trenutku odločitve katera od držav, ki razpolaga s temi podatki potegnili na plan podatke o obnašanju slovenske države, o odločitvah, ki jih je takrat sprejemal vaš predsednik, ko še ni bil vaš predsednik, je pa bil minister za obrambo. In takrat bo to v škodo slovenske države. Zato še enkrat povem. Mora biti v interesu vseh nas in ne glede na to ali smo trenutno v opoziciji ali v vladajoči koaliciji, da se ta zgodba zapre čimprej, da dobimo odgovore na ta vprašanja in da jo damo v arhiv. Gospe in gospodje, cela vrsta ljudi, ki so sodelovali v procesu osamosvajanja je po svojih najboljših močeh storila vse kar je bilo v njihovi moči, da bi ta strateški cilj dosegli in uresničili. Zato napake, uporabljam termin napake in govorim v imenu moje poslanske skupine, posameznikov ne smejo metati slabe luči na prizadevanje velike, velike večine. Zato je treba posameznike, ki so takrat slovenski državi zatajili nekatera dejstva, jasno identificirati in jih tudi prisiliti, da ta dejstva popravijo in drugič, da pojasnijo zakaj so lagali lastni državi. Niso se zmotili, lagali so.

Dopuščam možnost, da so za to imeli utemeljene razloge ampak vsi mi, ki sedimo v državnem zboru imamo mandat, v SDS-u bi rekli mandat ljudstva, da prisluhnemo tem argumentom in jih, v kolikor držijo tudi sprejme.

Gospe in gospodje! Ni šlo samo za pomoč sosedom, ni šlo samo za odprodajo viškov orožja. Šlo je tudi za preprodajo, preprodajo orožja in vojaške opreme. Mogetova komisija ima na voljo tudi dokumente o tem.

Gospod sekretar sveta za nacionalno varnost osebno je ponujal vseh tistih 750 tisoč plinskih mask, za katere ne vemo kdo jih je naročil in kam so prišle.

58. TRAK: (JJ) - 15.33

(Nadaljevanje) Tudi ceno je zapisal. Ponujal je tudi druge rakete v velikih količinah, ponujal jih je veliko višjih cenah, o tem se je pogajal. In korespondenca je tekla neposredno iz njegove pisarne. Obstajajo dokumenti, faxi z urami in datumi, ki so jih kupci posredovali svojim nadrejenim. In odgovori nadrejenih, ki so bili posredovani na te faxe. Obstajajo grozljive številke in grozljivi zneski. Ni šlo, gospe in gospodje za odprodajo. Šlo je tudi za preprodajo neke tretje robe.

Gospod Lovšin, ki sem ga tukaj omenil, pa seveda nič ni naredil na svojo roko. On je bil korekten in profesionalen delavec varnostnega organa Ministrstva za obrambo. Kar je storil je storil po naročilu nadrejenih, po naročilu svojega šefa. Zato se mi zdi, da je skrajni čas, da nam ta človek pojasni in iz svojega arhiva prinese tiso kar lahko kaj pojasni.

V dokumentih, ki jih ima Mogetova komisija, tudi piše kdo je uničeval dokumentacijo, po čigavem naročilu, v katerih prostorih in v katerih datumih. Problem je samo v ceni. Da ne bi bilo nič slabega, če bi uničili vso dokumentacijo, pa niso uničili vse dokumentacije, kajti en izvod, najmanj en izvod, najmanj en izvod dokumentacije je pri kupcu. Kupec ima vse, slovenska država pa nima nič. Zdaj smo v situaciji, ko s strani kupca dobivamo vsakih nekaj mesecev nove dokumente, ki odpirajo nova in nova vprašanja.

Zato gospod preiskovalec Jerovšek, jaz cenim vaš trud, ki ste ga vložili za to, da bi bila komisija doslej uspešna, bila je samo delno uspešna in je pripravila samo delno poročilo. Vaše delo je tako pomembno, da je treba vaš mandat podaljšati in ga razširiti. S tako vnemo in tako čustveno energijo, kot se vi odzivate na naštevane te dejstev, verjamem, da ta komisija lahko svoja dognanja pospešeno zaključi v celovito poročilo in pomaga zapreti ta dosje.

Zato ta svoj nastop zaključujem s hvaležnostjo do vseh vas, ki ste skupaj s kolegom Mogetom opravili ta ogromen in za slovensko državo pomemben podvig in vam želim obilo uspehov v nadaljnjem delu, kajti ne dvomim, da bi se v tej dvorani našel

kdo, ki bi vašemu dosedanjemu delu izrekel nezaupnico in vam ne bi podaljšal mandata z razširitvijo sklepa, da začnete preiskovati vso trgovino z orožjem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANZE PODOBNIK: Hvala lepa. Stališče poslanske skupine Združene liste socialnih demokratov Jože Jagodnik, nato Jože Jerovšek Socialdemokrati in Janez Per, SLS + SKD Slovenska ljudska stranka.

JOŽEF JAGODNIK: Lepa hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi! Dovolite, da v imenu poslanske skupine Združene liste socialdemokratov podčrtam nekaj dejstev, ki nas pestijo že od maja leta 1993.

59. TRAK: (AE) 15.36

(Nadaljevanje) Tedaj je bila Združena lista, kot je vsem znano članica vladne koalicije in v tem dejstvu, da smo bili člani vladne koalicije smo bili že takoj na začetku poučeni, da ni higiensko odpirati vprašanja izven tedanje koalicije v kateri smo bili. To je bil naš prvi poduk.

Ne glede na to, da so celo, da je celo eden od ministrov bil član političnega kolegija, član Združene liste smo si vseeno drznili izpisati skupaj z nekaterimi poslanci iz Liberalne demokracije 27 težkih vprašanj na katere pa odgovori curljajo na planu šele zdaj. Zaradi boljše obveščenosti bom povedal, da smo bili podpisniki še Tone Parljič, Breda Pečan, Jaša Zlobec, Janez Kocjančič, dr. Mateja Kožuh-Novak, Marjan Šetinc, dr. Ciril Ribičič in Vika Potočnik.

Jaz ne bom, bom preslišal gospode, ki jih ta zadeva dreza kot da so v osirju ampak po svoje seveda tudi razumem tele opazke in te pripombe, skušal se jim bom izogniti, to je zadnje, kar bom pač reagiral, pa ne glede kdo in za kakšno sivino glasu pošilja puščice sem.

In pogledajte. Prebral bom odgovor, ki smo ga na vprašanja 28. maja dobili že 29. julija, gre za leto 1993. V odgovoru piše: "Ministrstvo za obrambo ni trgovalo z orožjem, je pa na podlagi zakonsko določenih pristojnosti in v skladu z odločitvami predsedstva Republike Slovenije, sveta za obrambo pri predsedstvu Republike Slovenije ter vlade oziroma izvršnega sveta Republike Slovenije skrbelo za najnujnejše opremljanje teritorialne obrambe." V tem odgovoru torej piše: "Ministrstvo za obrambo ni trgovalo z orožjem." In ta odgovor je bil aktualen dolgih sedem let, po starem ljudskem pravilu, čez dolgih sedem let vse pride prav in čez dolgih sedem let pride do priznanja v obliki izjave, ki jo citiram, na POP TV, 24.11.1999. Gospod, ki je bil intervjuvanec je bil gospod Janez Janša in odgovarja na vprašanje novinarja: "Če sprašujete ali smo orožje kupovali z gotovino in če sprašujete ali smo orožje prodajali za gotovino je odgovor "da", orožje smo kupovali in prodajali tudi za gotovino." To je torej

odgovor, ki smo ga dobili sedem let kasneje v novembru 1999 in med tem se je seveda dogajalo vse kar se je dogajalo. Ali je šlo za 30 milijonov ali 130 milijonov mark, tega ne ve nihče v tej državi. Ugibanja so v nižjo - eno smer in v višjo smer. Kje je ta denar evidentiran tega komisija na podlagi odnosa, ki smo ga, na katerega smo naleteli ni mogla ugotoviti.

Obstaja pa anekdota, ki jo lahko živa priča potrdi. Dva nekdanja prijatelja sta se pogovarjala o možnosti ustanovitve časnika in eden pravi: "Ni možno, saj nimamo denarja." Drugi pravi: "Je možno, denarja je kolikor hočeš, ustanovimo časnik." Imamo za to priče, kar je posebej zanimivo.

60. TRAK (VM) 15.41

(nadaljevanje) Vsakdo, ki se je kakorkoli ukvarjal s trgovino z orožjem oziroma z vprašanji okoli trgovine z orožjem pa je bil evidentiran kot ali pa obelodanjen kot sodelavec Kosa, je bil preganjan, je bil ovaden in tako naprej. To se je dogajalo med drugim meni. Je bil na zelo imenitnem mestu takoimenovane hobotnice, ki je te njega dni strašila po slovenski državi v obliki elektronskih zapisov in tako naprej, saj to poznate.

Gremo nekoliko naprej. Komisija je obravnavala zadevo oziroma dogajanje, ki zadeva mariborsko letališče. Mesec dni po postavitvi 27 vprašanj je prišlo do bombastičnega odkritja 100 ton orožja na mariborskem letališču. O tem odkritju so si vrstile z bliskovito naglico in z vsem pompom neverjetne tiskovne konference, v katerih je bilo rečeno, da gre za največje odkritje skritega orožja v tem delu Evrope.

Gospod Janez Janša, tedanji obrambni minister, je med drugim za televizijski dnevnik 21. julija 1993 rekel: "Ta informacija je govorila o tem, da naj bi imel šef Visa za mariborsko območje v skladišču na mariborskem letališču več kontejnerjev orožja in to že dlje časa. To naj bi bilo v tranzitnem skladišču, kot sem že rekla, se nam je zdela informacija zelo malo verjetna, tako, da smo poklicali gospoda Koširja in takoj preverili zadevo." In še dalje: "Določena količina orožja v več kontejnerjih na samem začetku skladišča kjer je bilo to orožje zloženo", spet navajam iz tega istega vira, "je bila dekonzervirana, se pravi avtomatske puške so bile pripravljene za takojšnjo uporabo. Tudi strelivo je bilo zraven. Tudi določeno število min in minometov je bilo pripravljenih, tako, da bi bilo treba samo naviti vžigalnike in bi šlo vse v cev." To je bila izjava na TV Slovenija 27.7 ob 19.30 minut na vprašanje novinarja Tomislava Iviča, odgovarja gospod Janez Janša.

No, in potem se je dogajala zgodba, da je imela bivša oblast to orožje pripravljeno za morebitni državni udar ob primeru neuspeha na volitvah. Do neuspeha je prišlo, do državnega udara pa seveda ni prišlo. In tako so se ta podtikanja nadaljevala ves ta čas, do famoznega priznanja, da

je do trgovanja z orožjem prišlo da je prihajalo in se odvijalo v tistem času ko bi bila Slovenija pod embargom. In še to nam je bilo velikokrat predloženo ni higiensko postavljati vprašanja o tem, ker je Slovenija tudi na spisku tistih držav za katere velja embargo.

Sodni procesi so pokazali o mariborskem orožju vse. Vse osebe, ki so bile ovadene, bilo jih je 6, so bile oproščene. Vse sodbe so bile zavržene in s te strani je stvar je popolnoma čista. Postopki so se vlekli dve, tri leta. Država Slovenija je nadoknadila škodo, ki je bila takrat povzročena glede na to, da so bili nekateri zaprti po več mesecev. Med njimi gospod Hmelak, ki je bil nek operativni delavec, pa gospod Komar in tako naprej.

Naša komisija ugotavlja, kar je sestavni delo poročila in s čimer se v združeni listi strinjamo, soglašamo, da je treba preiskavo o tem delu orožja pač ustaviti.

61. TRAK: (NŽ) - 15.46

(Nadaljevanje): Levji delež je opravila prejšnja, tako imenovana Madonova komisija, ki pa ni prišla do sklepne poročila. Zanimivo pa je vendarle in to polagam na dušo vse, da je bilo neverjetno veliko napora vloženega, da pred tem državnim zborom o vprašanjih, o odgovorih na 27 vprašanj, ki so pa kasneje bila spisana, ki so bili spisani in pa o poročilu Madonove komisije prejšnji državni zbor ni zmogel moči, da bi ga obravnaval. Tista seja je bila načrtovana za pozni september, leta 1996 in kot veste, seja se je končala pri, mislim da 12. točki, do 60. ni bilo nobene možnosti, da pridemo pred zbor in da karkoli rečemo na to temo. Zato toliko bolj pozdravljam to današnjo priložnost, ki jo imamo, čeprav za zaprtimi vrati, da govorimo o teh zadevah.

In sedaj nekaj besed o Ložnici. V temeljitem zaslišanju prič, ki jih je bilo več kot 20, smo naleteli - da ne ponavljam tistega, kar je predsednik rekel na dve vrsti prič - prva vrsta je bila izrazito kooperativna, da tako rečem. Njihov skupni imenovalec je bil, da je do trgovanja v tem času prihajalo zelo intenzivno, in da se je vsa ta trgovina dogajala tudi z gotovinskimi plačili. Ta vrsta prič nam je detaljno pojasnjevala - seveda vemo kaj pomeni pričati pred preiskovalno komisijo, za to velja poseben zakon - da nam je, ta vrsta prič nam je detaljno opisovala način štetja denarja, transport denarja, določanje cen, način komuniciranja, celo kraje (to bi naj se dogajalo tukaj v takratnih prostorih službe na Župančičevi jami). In obstajala je druga vrsta prič, ki se pa je skrivala za preprosto dejstvo, da niso pooblaščen, da o Ložnici ne vedo nič, da je Ložnica samo en del zgodbe itn. Ložnica je dejansko samo en del zgodbe. Ob vsem tistem, kar komisija ugotavlja, da se je iz Ložnice začel promet z orožjem in s sredstvi bistveno prej kot cel mesec prej, ko je bil sprejet sklep pri ustreznih organih na

ZAPRTA SEJA

DELNA PREDLOGA, št. 0600-001 9F-151, 17. 12. 2025

takratnem predsedstvu oziroma varnostnem svetu tega predsedstva. To pomeni, to je mene osebno in nas v poslanski skupini napeljalo na dejstvo, da moramo vztrajati pri nadaljnem odkrivanju in pri nadaljnem delu komisije, ki naj končno odpre in zapre dosje neslavnega obdobja, ko se je na slovenskih, čez slovensko ozemlje in na slovenskem ozemlju veselo trgovalo z orožjem. Pri tem se globoko zavedamo seveda nalog, ki so bile pred odgovornimi ljudmi tedanjega časa, da se je država Slovenije kljub embargu morala oborožiti, da smo težko prihajali do orožja, in da sredstev za to pravzaprav ni bilo. Nam je to prezentno in to pišemo v prvem stavku omenjenih 27. vprašanj. Ampak v nadaljnjih dejstvih pa razgaljamo argumente, ki po našem mnenju pričajo o tem, da je nekaj posameznikov izrabljalo ta slovenski prostor, izrabljalo za svoje bogatenje, in da je nekaj pomembnih predstavnikov države pri tem mižalo in se sprenevedalo.

62. TRAK: (AE) 15.49

(Nadaljevanje) Na koncu naj povem, da bomo podprli sklep o razširitvi preiskave natančno tak kot je predlagan. In še osebno mnenje. Zame je politična odgovornost nosilcev v tem primeru popolnoma jasna in če bo komisija dobila mandat, potem bo to politična odgovornost morala prej ko slej ugotoviti. Hvala lepa za poslušanje.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala lepa. Stališče poslanske skupine Socialdemokratov predstavlja Jože Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK: Spoštovani! Pred nami je vmesno poročilo komisije, preiskovalne komisije, ki je imela mandat, da razišče morebitno vpletenost in odgovornost nosilcev javnih funkcij v zvezi z najdbo orožja na mariborskem letališču ter v zvezi z opremo in orožjem v skladišču Ložnica.

Kot je bil problem na komisiji, da se je komisija skušala ukvarjati, žal je predsednik tako vodil, z vsem drugim le s tistim nek, kar je bil mandat komisije, ki ga je komisija dobila tu v zboru. Tako je v znatni meri, vendar manj kot se je dogajalo na komisiji, tudi poročilo odraz tega, da dejanski namen, dejanski interes tistih, ki so predlagali to parlamentarno preiskovalno komisijo ni bilo ne orožje na mariborskem letališču ne orožje v Ložnici. Bilo je popolnoma jasno, da gre popolnoma in izključno za politično motiviranost, razvrednotiti slovensko osamosvojitveno vojno, diskreditirati posameznike, ki so imeli tam najsvetlejšo vlogo in s temi klasičnimi metodami političnega podzemlja zasipati slovensko javnost.

Meni je žal, da se je predsednik komisije vpregel v ta voz in res mi je žal, dvakrat med tem časom je že izgledalo, da se je skušal tudi izpreči. Vendar današnji njegov nastop priča, da je popolnoma podlegel zopet pritiskom o katerih je sam

poročal. Namreč na seji Kviaza dne 3. februarja 2000, ko se je razpravljalo o tem, na kakšen način je izginil magnetogram seje preiskovalne komisije, ko je nastopila tako imenovana krovka priča je gospod predsednik povedal, dobesedno citiram: "Morate razumeti, da sem strahotno izpostavljen in da se name izvajajo strahotni pritiski o katerih vam jaz tukaj ne bi povedal." Bolj natančno, bolj eksaktno in bolj iskreno se ne da povedati v kakšnem okolju, na kakšen način je nastala zamisel za delo parlamentarne preiskovalne komisije. Jaz se gospodu Rudiju Mogetu zahvaljujem za to iskrenost, ki jo je pred uradnim organom državnega zbora povedal. Treba je seveda slovensko javnost seznaniti s tem, da je ena politična opcija žrtvovala mislim da tudi zdravje enega poslanca zato, da bo svoje politične spletke na takšen način prikazovalo.

63. TRAK: (NŽ) - 15.54

(Nadaljevanje): Kar se pa tiče namena preiskovalne komisije, ki ga je za pohvaliti, tako kot si ponavadi zamišljamo delo parlamentarnih preiskovalnih komisij, in ki imajo vsekakor svojo posebno mesto v parlamentarni praksi, pa bi ta komisija lahko storila marsikaj. Kajti skoraj nad nami je, da bi lahko končala preiskavo o zadevi orožja na mariborskem letališču. Prav tako bi lahko končala tudi vse, kar je povezano z orožjem na Ložnici, če bi se s tem ukvarjala. Kajti nakupi in menjava orožja pred osamosvojitvijo in po njej so bili za slovensko državo in slovensko teritorialno obrambo nujnost. Ker teritorialna obramba ni bila dovolj oborožena za uspešno obrambo pred grozečo, agresije jugoslovanske armade in morebitnimi drugimi grožnjami kot posledica balkanskega konflikta. Tako stanje je bilo zlasti posledica razorožitve teritorialne obrambe v mesecu maju 1990, kot takratno predsedstvo Republike Slovenije ni pravočasno preprečilo razorožitve teritorialne obrambe. Takratni predsednik predsedstva Republike Slovenije pa je celo skrival informacije o nameravani razorožitvi pred novo izvoljenim vodstvom Republike Slovenije. Po zavzetju nekaterih skladišč Jugoslovanske ljudske armade v vojni za Slovenije in seliti konflikta v druge dele bivše SFRJ, je bilo seveda logično, da se je Slovenija s tem orožjem in vojaško opremo branila tudi izven svojih meja. To je najbolj uspešno počela z odstopanjem in zamenjavo ter prodajo viškov orožja in vojaške opreme sosednji Hrvaški kot nadomestilo za odstopljeno orožje in vojaško opremo, je teritorialna obramba pridobila drugo potrebno orožje in opremo. To je, s tega seveda izhaja, da je bil promet z orožjem, ki je potekal v skladu s sklepi državnih organov del strateškega načrta Republike Slovenije. In v izrazitem obrambnem interesu Republike Slovenije. Da se je takšna odločitev izvajala, so potrdile tudi nekatere priče pred komisijo. Mandat komisije je seveda bil, da ugotovi morebitno zlorabo oblasti s strani nosilcev javnih funkcij.

Kot sem že omenil, to so neka praktična izhodišča za delo komisije, vendar kot sem že omenil, komisija je bila vodenja politično motivirano, motiv je bil političen in zaradi tega približevanje temu cilju, da bi raziskali morebitno vpletenost nosilcev javnih funkcij ni bilo .../Nerazumljivo./... pomena. To se vidi po tem, da je bil priča, ki je sam zahteval, da se ga zasliši v čimprejšnji fazi, nekdanji obrambni minister zaslišal šele po spisanju tega umestnega poročila. Danes pa se je tukaj skušalo vnesti kot del umestnega

64. TRAK: (JJ) - 15.58

(Nadaljevanje) nekatere zadeve, ki na komisiji sploh niso bile obravnavane, ne prezentirane. Omenjala so se nekatera imena, ki na komisiji absolutno niso bila, ker bil sem na vseh komisijah, tako da si lahko ustvarite vtis, kakšen je dejanski scenarij priprave tega umestnega poročila, za kar moram predsedniku komisije, ki je omenjal, da nisem bil prisoten, ko se je sprejemalo poročilo, pač navesti pred tem zborom tukaj, da sem pokazal izraziti interes in sem sekretarju komisije pet minut prej naročil, da pridem na komisijo, da si samo sprintam ločeno mnenje. Vendar ko sem šel štiri minute čez deveto, je bilo poročilo že sprejeto in že dodatni sklep, tako da sem lahko razpravljal samo o ločenem mnenju. Toliko samo zaradi vednosti parlamenta.

V skladu s takšnim delom in usmerjanjem komisije, seveda komisija tudi ni sprejela dokaznega sklepa, ki bi se nanašal na najdbo orožja na mariborskem letališču. Brez takšnega dokaznega sklepa, seveda ni možno voditi preiskave, kljub temu pa je bil kršen 6. člen zakona o parlamentarni komisiji, ki pravi, da se brez dokaznega sklepa ne sme izvajati nobenih aktivnosti. Prav tako je bil kršen tudi drugi odstavek 23. člena poslovnika o parlamentarni preiskavi, ki določa, da se parlamentarna preiskava, ki ni bila končana v mandatni dobi državnega zbora, šteje za zaključeno, novi državni zbor pa lahko ponovno uvede tako parlamentarno preiskavo v skladu s tem poslovníkom.

Mi dokaznega sklepa nismo sprejeli, kljub temu pa se je poskušalo sprejemati povzetek, manipulativni povzetek dela Madonove komisije. Kajti, če bi, da vse je delalo manipulativno, je v bistvu, so tisti, ki so predlagali komisijo in tudi sedaj razširitev predmeta komisije, so v bistvu priznali, da je bil to glavni namen. Kajti, na podlagi 4. člena poslovnika o parlamentarni komisiji, bi lahko že takoj na začetku, recimo predsednik, ali pa gospod Jagodnik, ko je zahteval dopolnitev oziroma razrešitev odloka, ter tako zagotovil zakonito delovanje komisije.

65. TRAK (VM) 16.02

(nadaljevanje) In to ne glede na to, da se z domnevnimi ~~2 DUBOTO~~
 nepravilnostmi v zvezi s prodajo orožja v in ob
 osamosvojitveni vojni, da se je že ukvarjala vlada Republike
 Slovenije in Državni zbor Republike Slovenije v prejšnjem
 mandatu, ki pa seveda takšnih domnev nista potrdila. ~~g-e~~

Iz tega, da se to ni storilo takrat izhaja očitna namera,
 tako predsednika kot tistih, ki so s pritiski nanj usmerjali
 njegovo delo, kot je sam priznal, da se s prekoračitvijo
 pooblastil prek te komisije zopet diskreditira politične
 nasprotnike pred bližajočimi se volitvami. Kajti, že
 predsednik vlade - prejšnje, dr. Janez Drnovšek, je v pismu,
 ki ga je naslovil na predsednika komisije gospoda Mogeta, dne
 30.12.1999, ocenil, da stalno obujanje takoimenovane orožarske
 afere ni v interesu države in meče slabo luč tudi na
 osamosvojitveno vojno, predvsem pa, da nobena obtožba ni bila
 dokazana. Predsednik vlade, ki je osem let bil predsednik
 vlade v tej državi in je sigurno ena najbolj osveščenih oseb,
 ki je jasno izrazi, da gre za blatenje osamosvojitvene vojne
 in da to ni v interesu države in da na vse skupaj meče slabo
 luč. Seveda ste, gospod Anderlič se smeji, ker je on v stalni
 opozicij s svojim predsednikom stranke, ker ga interesi države
 ne zanimajo in še marsikoga, ker so politični motivi in ... Da
 je temu tako je, da je šlo za protipravno vodenje komisije je
 predsednik komisije pravzaprav posredno prizna tudi s
 predlogom sklepa komisije, da naj komisija končno razširi
 svoja pooblastila. Ta sklep je bil sprejet 16. maja 2000, s
 čimer je komisija formalno priznala, da za številna dejanja in
 vprašanja pričam ni bilo ustrezne pravne podlage. To je
 neizpodbitno dejstvo.

Prav tako je simptomatično, da se je ravno pri priči, ki
 so jo smatrali za kronsko, ki pa je očitno na pričanju
 odpovedala, da se je izgubil magnetogram.

Namreč vse to je treba navesti, kajti bilo je ogromno
 primerov in tudi danes, da je predsednik ravnal proti temu kot
 določa 10. člen zakona, da je predsednik pri svojem delu vezan
 na sklepe preiskovalne komisije. Tudi to, ko se je danes
 navajalo 18 fasciklov, takšnega sklepa komisija ni sprejela.
 Vendar to ni nič slabega, če je ta zadeva prišla v parlament o
 tem kar je kriminalistična služba pač obravnavala trgovino z
 orožjem in to je zelo dobro, da je to prišlo. Vendar namen je
 bil in namenjeno je bilo zato, ker se je to iz kriminalistične
 službe umaknilo, ne vem dan ali dva pred prihodom nove vlade.

66. TRAK: (AE) 16.06

(Nadaljevanje) To pa je jasen vzrok in jasen namen in to
 pa je zopet ravnanje, ki ne spoštuje pravnega reda te države,
 s tem da ta, ki ga sklepa, da bi se to posredovalo komisiji
 absolutno ni bilo.

Vendar jaz sem bil tisti, ki sem šel dva ta fascikla
 gledati. Mislim da, če je predsednik gledal, on se ne podpiše

tam, da drugih članov komisije ni bilo in moram reči, da je izredno interesantno gledati v te fascikle, kajti če se bo objavila resnica iz teh fasciklov, potem bo ta politična opcija morala polagati račune. Ne vem kdo je, recimo Marija Bavčar vendar sem tam prečital, da je vozila ogromne količine streliva in orožja. Meni je padel samo priimek v oči. Ogromne količine, z ogromnimi profiti.

Če se sedaj dotaknem še tega, kar je dejansko bil predmet preiskovalne komisije, ki ga je odločil državni zbor in ta je bil, da naj obravnava orožje na mariborskem letališču in pa seveda Ložnico.

Komisija je res sprejela, se dogovorila pravzaprav na začetku, da bo ločeno obravnavala oba predmeta preiskave vendar ne da enega ne bo obravnavala. Ločeno vendar enakovredno. Vendar komisija preiskave o ilegalnem orožju na mariborskem letališču sploh ni začela. Kot sem že omenil je prišlo pri tem do poskusa nedopustne manipulacije s poročilom predhodne preiskovalne komisije, kajti predsednik je dal v obravnavo prikrojen povzetek poročila preiskovalne komisije gospoda Madona s povzetki, ki niso v skladu z ugotovitvami prve preiskovalne komisije. Glavni namen predložitve takega poročila je bil, da se nosilce javnih funkcij odgovorne za trgovanje z orožje z mariborskega letališča te odgovornosti odveže. To poročilo ni bilo nikoli sprejeto na komisiji. Je torej nično in dejansko absolutno ne bi smelo biti priloga vmesnega poročila. Na to smo opozarjali. Vendar kljub temu se je pojavilo to, ta priloga, ki moram reči, da sem jo v takšni obliki prvič videl v kuverti. Prvič.

67. TRAK: (NŽ) - 16.10

(Nadaljevanje): Namreč še to je potrebno povedati, da ta komisije je skozi delala mimo prakse dela parlamentarnih komisij v tem parlamentu. Na vseh drugih parlamentarnih komisijah, v prejšnjem in sedanjem mandatu so člani komisije dobivali zapisnike in magnetograme, pa tudi, če je z materijo strogo zaupno. V primeru naše preiskovalne komisije pa je vse dokumente te lahko imela referentka, tista je bila vredna pravnega zaupanja, poslanci pa razvrednoteni pod vsako mejo. Poslancu tukaj se ni zaupalo, da bo znal ravnati z dokumenti, proti podpisu. Šlo je za napačno tolmačenje zakona in pravilnika o ravnanju z dokumenti, ki nosijo oznake strogo zaupno itn. Da pa to ni veljalo za vse poslance, pa je seveda gospod predsednik Rudi Moge sam potrdil v izjavi za častnik Delo, ko je ob domnevnem vdoru, nasilnem v njegovo stanovanje izjavil, da ga najbolj skrbi, da bodo sedaj prišli v javnost strogo zaupni dokumenti, ki so se v njegovem stanovanju nahajali. Ja, ne more predsednik imeti posebnih pravic in raznašati dokumente, do katerih poslanec ne more priti brez treh članov in v posebni sobi. Moge je ja, Moge... Ne vem

gospod Pukšič, da se z vojaškimi zadevami kolikor vem, ne ukvarja. Kolikor vem ne.

In pogledajte, kljub temu, da se je opozarjalo, da brez dokaznega sklepa ne moremo, da naj ne kršimo zakona in poslovnika, se je to počelo. Ko pa je postalo na podlagi pravnih meni jasno, da bo to le prehuda kršitev zakona in poslovnika, se je prenehalo delati na tem predmetu komisije. Kljub temu, da je iz poročila predhodne Madonove komisije jasno izhaja, da so nosilci javnih funkcij trgovali z orožjem, da so vedeli, da so predelovali kontejnerje, in da je tam bila splošna vednost o orožju na mariborskem letališču in kljub temu, da je sicer o zaslišanju o drugem predmetu komisije gospod Milošević, nekdanji poveljnik vzhodno štajerske pokrajine povedal, da mu je leta 1991 v roke prišel račun za orožje, ki ga je pokazal šefu Sove bivšega Visa v Mariboru, gospodu Komarju in gospod Komar mu ga je takoj vzel iz rok z opombo, da ima pokrito celotno trgovino z orožjem, in da bo za plačilo računa že on poskrbel. To se je ponovno pokazalo, da so nekateri posvečeni posamezniki mimo pristojnih organov in brez formalnih zadolžitev izvajali trgovino z orožjem že v letu 1991. Isti krog nosilcev javnih funkcij v povezavi z nekaterimi politiki je tudi vedel za orožje na mariborskem letališču - to se je jasno pokazalo - kot je razvidno iz poročila predhodne Madonove komisije. Prav tako pa je na naši komisiji gospod Zagožen tudi podal izjavo, da je ta ista oseba gospod Komar mu ponujal orožje iz mariborskega letališča in to

68. TRAK: (JJ) - 16.14

(Nadaljevanje) in to izhaja tudi iz dokumentov sodišča v Mariboru.

Če gremo na drugi predmet preiskovalne komisije, se pravi orožje iz skladišča Ložnica. Moramo najprej ugotoviti, da komisiji pri raziskavi in izvajanju dokazov glede morebitne nedovoljene trgovine z orožjem in glede vpletenosti nosilcev javnih funkcij niso bili predstavljeni nobeni dokazi. Ker pa ni bil izkazan resni namen, da se preiskava zaključi, komisija dela ni končala, zato umestno poročilo navaja zgolj nekatere domneve za katere na komisiji niso bili izkazani dokazi. Nobena priča ni izpovedala, da bi se konkretne nepravilnosti v zvezi s prometom z orožjem nanašale na orožje iz Ložnice. In edino za to je komisija imela jasen mandat. Kot član komisije sem bil obveščen samo o enem tako imenovanem dokumentu, treba ga je dati pod navednice, pridobljenem na Hrvaškem, ki ga je pridobila priča, nekdanji obrambni minister Jelko Kacin. Zato je navajanje dokumentov, se pravi, pridobljenih na Hrvaškem v množini v umestnem poročilu zavajajoče, tendenciozno in predstavlja nov poskus prekoračitve pooblastil, še posebej, ker je ta tako imenovani "dokument gospoda Kacina" popolnoma brez vrednosti in nima ne glave, ne podpisa in baje pridobljen po sorodstvenih vezeh gospoda Kacina.

Že na prvi pogled je očitno, da gre za neverodostojno listino oziroma za očiten ponaredek, čeprav niti to ni jasno, ponaredek česa naj bi omenjeni list papirja sploh bi bil. Vsekakor takšen papir ne more biti nikakršen dokaz, razen kot argument v primeru obtožbe tistega, ki ga je predložil komisiji. Seveda pa obstajajo razlogi zakaj je gospod Kacin ravnal tako. V tistem obdobju pred tem, se je gospod Kacin zelo trudil in ponujala hrvaškimi oblastem in seveda tudi dal izjavo, ki je bila naperjena

69. TRAK (VM) 16,17

(nadaljevanje) proti našim državljanom v Hotizi kot da so počeli nekaj nezakonitega. Da je dal tako izjavo je seveda bil dolžan hrvaški strani dati koncesijo in pa da je dobil po nekih vezeh neke papirje, neke "cartifikate?" je moral dati neko koncesijo in ta koncesija je ta izjava v zvezi s Hotizo. Je pa popolnoma koincidenca datumov in dogodkov. Prav tako ne držijo navedbe v umestnem poročilu, da so se transakcije z orožjem in prehod državne meje opravili v nasprotju s sedaj veljavnim zakonom o nadzoru državne meje. Komisija je popolnoma jasno ugotovila, da se pri tem napačno tolmači 45. člen tega zakona, ki se po namenu zakonodajalca in navodilih pooblaščenih državnih organov nanaša ne nevojaško orožje. Tu se pa aplicira na vojaško orožje v komisije, seveda zavajujejo.

Kar pa je najpomembnejše in pravzaprav najbolj bolešno in nizkotno je določena navedba v tem umestnem poročilu, ki pa se je, če sem dobro poslušal, danes predsednik komisije že izognil in je ni več navajal. Treba je opozoriti, da komisija nikoli ni dobila podatkov ali je bila obveščena o okoliščinah, ki bi utemeljevale v poročilu navedeni odstavek glede aktivnosti Republike Hrvaške, ki se glasi, citiram en odstavek iz tega poročila, in sedaj se gospodje poslanci zamislite kaj je neka politična opcija v stanju sproducirati, ko gre za lasten političen interes in ko gre za to kako se za lasten političen interes lahko čimgloblje potopi lastno državo. Citat iz tega: "V tem poročilu smo dolžni opozoriti še na pomembno okoliščino, ki je našim varnostnim organom znana. Protiobveščevalna služba ministrstva za obrambo je ugotovila, da Hrvaška koncentrira podatke o trgovanju z orožjem, torej tudi o trgovini s Slovenijo ali preko Slovenije. Lahko se bo zgodilo, da bo Hrvaška od Slovenije zahtevala kompenzacije za preplačano orožje in strelivo, še posebej pa se bo to lahko zgodilo v postopku delitve skupnega premoženja bivše skupne države. Slovenija v tem primeru ne bo imela dokumentov na osnovi katerih bi lahko zavarovala svoje interese." Slovensko državo ste že eksekutirali. Pokleknili bomo, že klečimo. K sreči je sedaj druga vlada, ki ne bo klečala, po mojem.

Treba je jasno povedati, da je resnica od tega povsem drugačna. Namreč, priča Janez Janša, ki je /Nerazumljiva

beseda./ špekulativnih namenov ni bil zaslišan do pisanja umestnega poročila je spovedal, da se je tudi ministrstvo za obrambo Republike Hrvaške, enako kot ministrstvo za obrambo Republike Slovenije vodila centralna evidenca prejetega in oddanega orožja in vojaške opreme, in da je bila evidenca spomladi leta 1992 popolnoma usklajena med pristojnima organoma obeh držav. Tudi logično razmišljanje vodi do sklepa, da bi v primeru resnične citirane ugotovitve iz mestnega poročila sosednja država že zdavnaj uporabila navedene spornosti pri krepitvi svojih pogajalskih pozicij pri pogajanjih o reševanju odprtih vprašanj med državama, na primer glede Trdinovega vrha in tako dalje. Domnevam, da so lahko omenjene trditve in omenjene predpostavke zapisane umestnega poročila tudi posledica pritiskov na predsednika preiskovalne komisije,

70. TRAK: (AE) ?

(Nadaljevanje) dodatno se mi zdi, ker vidim da ni mogel tega poslušati, da je šel iz dvorane ravno v tem trenutku. Gospod Moge, kolikor sem opazil. Treba je povedati tukaj, da komisija ni nikoli pooblastila in ga tudi ni iskal pooblastila, predsednik preiskovalne komisije za iskanje dokumentov na ambasadi Republike Hrvaške. Šlo je za žalostno proti državno, nedržavotvorno početje in za to početje smo izvedeli iz izjave gospoda predsednika komisije gospoda Mogeta prej po TV mediju.

Treba je jasno postaviti, da takšno ravnanje in takšne aktivnosti predsednika preiskovalne komisije, pri čemer ga jemljem v obrambo, da je žrtev pritiskov, gospod Moge, saj to bom potem prebral, nekaj je v bistvu samo priznal to, mislim sam je tako povedal, da je pod pritiski ampak takšno govorjenje o preplačanem orožju, o nezmožnosti Slovenije, da bi zavarovala svoje interese je seveda absolutno nedopustno, je nedržavotvorno in gre za grobo potvarjanje dejanskega stanja in doslej najhujši napad na pogajalsko pozicijo Slovenije v pogajanjih s Hrvaško. Ne moram se znebiti in tudi v poslanski skupini Socialdemokratske stranke tako mislimo, da pri tem izmišljenem konstrukt, da gre za, da izhaja iz podobnega političnega močvirja kot so vrasli nastali konstrukti o vojnih hudodelstvih na Viču in Holmcu. Tudi tam se je hotelo Slovenijo ponižati do najnižje mere.

Ker nas je predsednik informiral o, predsednik parlamenta o tem, da je pač predlagal ali pa omogočil neko varno zaščito za predsednika preiskovalne komisije in ker je predsednik preiskovalne komisije gospod Moge tukaj navajal, ob podajanju poročila moje ločeno mnenje je pa tudi del poročila, tako da imam to pravico, da opozicija grobo žali. Bi vam tu prebral samo en odstavek na katerega boste o žalitvah in pritiskih in grožnjah malo boljše seznanjeni, čeprav sem do današnjega nastopa predsednika se mislil tega izogniti in tudi nisem

mislil omenjati, da sem v zvezi s tem poslal predsedniku parlamenta in gospodu Anderliču predsedniku preiskovalne komisije en dopis, da bi čim bolj diskretno uredili to zadevo. Vendar ker je bilo da komisija grobo žali in grozi, opozicija in ne vem kaj, pa je treba vendarle prebrati in seznaniti gospode poslance s temle odstavkom.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Kolega Jerovšek, sam poznam vsebino te zadeve.

71. TRAK: (NŽ)

JOŽEF JEROVŠEK: Poslanci pa ne poznajo. Jaz jo bom predstavil, zato ker ste prej povedali, da so pritiski in grožnje gospodu Mogetu...

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Ni povezano s tem...

JOŽEF JEROVŠEK: Je povezano, ker je bilo na komisiji. To je bila na seji preiskovalne komisije in gospod Moge je, citiram, dejal tako: Potem so bile še druge obtožbe na moj račun, kot da sem najslabši človek na svetu. To vam pa enkrat sedaj moram povedati, ker me muči, se mi je sanjalo - lahko gospod Per pove - in sva dosti govorila, da so vaši otroci (.../Nerazumljivo./... Jerovškovi umirali), kajti jaz verjamem, da je tretji Njutnov zakon, ki pravi, da je akcija enaka reakciji. Če roko butneš v seno, ti bo butnilo nazaj, če nekomu krivico povzročiš, se ti bo prej kot slej poznalo in sem šel in sem za vaše otroke, kakorkoli je, da se ne bi zgodilo, sem jaz šel kot ateist sveče prižigati in sem rekel bog ne daj, da se jim kaj zgodi. To sem jaz, vem, ampak te stvari so se meni dogajale. Jaz sem bolan od tega. Jaz tega nisem mislil, ampak danes je bilo o teh grožnjah in ta izpad gospoda Mogeta in potrebno je povedati...

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Gospod Jerovšek! Sedaj ni možno polimizirati...

JOŽEF JEROVŠEK: Ja, zakaj pa je bilo v okviru poročila možno.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Sedaj niso replike možne, lahko pa se kot poslanec oglasite kasneje.

JOŽEF JEROVŠEK: Jaz to samo predstavljam ločeno...

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Sedaj kot je stališče poslanske skupine...

JOŽEF JEROVŠEK: ...ločeno mnenje in to je v bistvu del ločenega mnenja.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Ne, ne. Imate besedo kot predstavnik poslanske skupine socialdemokratov.

JOŽEF JEROVŠEK: No, pravzaprav sem vse informiral in jaz pravzaprav gospoda Mogeta razumem in sem mislil dvakrat vmes je, on že se osvobodil tega pritiska, o katerem je govoril. Vendar ker so ga ponovno potlačili in so ga ponovno prisilili, da mora delati tisto, kar noče, s čemer sam sebe pravzaprav onemogoča, je potrebno povedati tudi to. Kolegi, tisti ki pritiskate na gospoda Mogeta, prenehajte. On pravi, da je od tega bolan. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Stališče poslanske skupine SKD + SLS slovenska ljudska stranka Janez Per. Ali še katera od poslanskih skupin? Kolega Lešnik, DeSUS.

JANEZ PER: Hvala gospod predsednik. Spoštovane poslanke, poslanci! V naši poslanski skupini v glavnem sprejemamo ugotovitve o umestnem poročilu. Očitno je, da je preiskovalna komisija imela pri svojem delu precej težav, nekaj tudi zaradi tega, ker je bil obseg njenega dela omejen na prodajo orožja iz skladišč v Ložnici. Dejstvo je, da je ob nekoliko slabši evidenci, ki je bila pogojena zaradi vojnih razmer, težko ugotoviti, kaj je bilo prodano iz enega in kaj iz drugega skladišča. Kljub temu pa je komisija kot nesporno ugotovila, da je bilo tudi iz tega skladišča prodano veliko materialov, to je orožja, streliva, minsko eksplozivnih sredstev in vojaške opreme. Vrednosti prodanih materialov komisija ni mogla ugotoviti, ker ni ugotovila točnih količin, še večje nejasnosti pa so pri cenah.

72. TRAK: (JJ) - 16.30

(Nadaljevanje) Ključno vprašanje je po mnenju naše poslanske skupine, ali je šlo pri prodajah orožja in vojaške opreme za nezakonito trgovanje in kje je denar od prodanega orožja in opreme.

komisija ugotavlja, da se je vsa trgovina z orožjem odvijala v nasprotju z veljavnim zakonom o nadzoru državne meje in z zakonom o carinski službi. Iz ločenega mnenja člana komisije gospoda Jerovška, pa izhaja, da je promet z orožjem potekal v skladu s sklepi državnih organov. Postavlja se dilema, ali lahko državni organi sklenejo nekaj, kar je v nasprotju z zakoni in ali je to kar sklenejo legalno. V naši poslanski skupini smo mnenja, da nihče, razen zakonodajalca ne more spreminjati zakonov ali sprejemati odločitev v nasprotju z zakonom. Morda bi bilo v tem delu preiskavo nekoliko dopolniti in raziskati, ali je bil promet z orožjem tudi ob upoštevanju vseh dejanskih okoliščin zakonit ali vsaj legalen, ali pa je bil dejansko nezakonit in nelegalen.

ZAPRTA SEJA

DELNI PSEVLIC, št. 0600-00137-151, 17.12.2025

Poseben problem predstavlja primer orožja na mariborskem letališču. Če sledimo poročilu preiskovalne komisije, ki je priloga umestnemu poročilu, potem ne moremo govoriti o trgovini, ki bi se nanašala na to orožje. Iz ločenega mnenja gospoda Jerovška pa izhaja, da naj bi se posvečeni posamezniki mimo pristojnih organov ukvarjali s trgovino z orožjem. V naši poslanski skupini menimo, da je predlog preiskovalne komisije, da se preiskava v tem delu stavi dovolj utemeljen in obrazložen. Mariborsko orožje ni bilo last Slovenije, niti slovenskih podjetij. Drugo pa je vprašanje, na kakšen način je to orožje prišlo v državo, vendar to bi bil predmet raziskave preiskovalne komisije. Ni bil predmet raziskave preiskovalne komisije.

Iz prej navedenih razlogov, bomo poslanci naše poslanske skupine podprli umestno poročilo in predlog, da se parlamentarna preiskava razširi na vse prodano orožje. V poslanski skupini menimo, da bo morda tako razširjena preiskava osvetlila tudi vprašanja obsega sredstev pridobljenih s prodajo orožja, kar v dosedanji preiskavi ni bilo dovolj raziskano. Raziskati pa bi bilo treba tudi porabo teh sredstev.

PREDSEDNIK JANZE PODOBNIK: Hvala kolega Per. Menim, da je to vzorno stališče poslanske skupine po poslovniku. ../Smeh./... ne pa da se govori o osebnih mnenjih.

Stališče poslanske skupine DeSUS, kolega Lešnik.

ZORAN LEŠNIK: Hvala, gospod predsednik. Kolegice in kolegi, bom začel tako, koga ne zanima orožje, še zlasti, če se to orožje prodaja za gotovino in če na koncu koncev nihče ne ve, kam je ta gotovina šla in kje je del te gotovine morda še danes. Žal sem prepričan, da nobeni preiskovalni komisiji, poudarjam preiskovalni komisiji ne bo uspelo do dana. Prepričan pa sem, da bi to lahko ugotovili le vojaški preiskovalci in vojaško sodišče, seveda, če bi eni in drugi imeli proste roke in bi lahko uporabili vsa zakonita sredstva.

73. TRAK: (AE) 16.34

(Nadaljevanje) Čeprav smo prepričani, da je komisija marsikaj zvedela in ugotovila pa smo prav tako prepričani da bi na sejah in zaslišanjih lahko izvedeli še več, če komisiji mislim, pri delu ne bi oviral eden izmed članom s konkretnim imenom Jože Jerovšek. On je z svojim vztrajanjem hotel na vsak način delo komisije usmeriti v povsem drugo smer.

Prepričan sem tudi, da se člani komisije razen gospe Polonce Dobrajc, ki je na seji komisije z redkimi izjemami ni bilo, spomnijo, kolikokrat smo pri predsedniku komisije zahtevali, da ga, gospoda Jerovška mislim prekine, saj je govoril o vsem drugem, samo o tistem kar je bilo na dnevnem redu ne.

Tudi meni osebno ni vseeno da eno izmed zaslišanj ni bilo posneto. Žal mi je predvsem zato, ker sem prepričan, da so prav na tistem zaslišanju izvedeli največ, po mojem osebnem prepričanju smo izvedeli tudi največ resnice. Ker pa je ta resnica bremenila nekatere, ki so bili v času trgovanja z orožjem na visokih, uporabil bom besedo vojaških položajih se morda tudi zaradi tega zaslišanje ni snemalo.

Kar se pa najdbe orožja na Mariborskem letališču tiče pa menim, da je tako nenadnega odkritja prišlo preprosto zato, ker je nekdo želel v tistem času trgovino z orožjem in vse tisto, kar se je do takrat v zvezi s trgovino že vedelo preusmeriti v drugo, v prisposodbi bi rekel, rečno strugo.

Veste, taka nenadna najdba je zelo star trik. Če hočem, pa mi bo morda kdo očital, če bom rekel, v srbohrvaščini, pa rajši ne bom, če hoče da razbremeni sebe pač nakaže neko drugo smer in to se je konkretno odrazilo na najdbi orožja na mariborskem letališču in to osem mesecev po tem, ko je to orožje že bilo tam uskladiščeno. Zato se, ker smo danes že govorili o obveščevalnih službah, seveda jih v resnici vpraša kakšne ljudi smo v teh obveščevalnih službah imeli, če je na čistini dravskega polja, v bom rekel, državnem objektu ni uspela ugotoviti da je tam shranjenega 120 ton razno raznega orožja. Med tem pa je še kako zanimivo, da na primer priča, mislim da sem uporabil pravilno besedo, gospod Janša ni znal odgovoriti koliko orožja pa je bilo v vojaškem skladišču v Ložnici. Osebno sem prepričan, da je za vso tisto orožje v Ložnici obstajala kartoteka in da se je dalo zelo točno ugotoviti koliko tega orožja je tam skladiščenega. Kar se pa predloga tiče da preiskavo razširimo na vso prodajo orožja

74. TRAK: (NŽ) - 16.37

(Nadaljevanje): pa v naši poslanski skupini menimo, da je to v tem času, ko smo v najboljšem primeru, poudarjam, štiri mesece pred volitvami v resnici nesmiselno. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala lepa. Izčrpali smo prijavljene poslanske skupine oziroma pristavniki. Sedaj pa prihajamo na razpravo poslank in poslancev. Imam štiri pismene prijave. Še kdo pismeno. Gospa Virantova, ali se boste pisno prijavili? Ja. 5 minut, ja dogovorjeno.

Torej prvi ima besedo kolega Petan, pripravi naj se Jelko Kacin.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo gospod predsednik. Spoštovani! Torej nekdo je dal pohvalo za to poročilo z besedami, da je pač predsednik podal svoje poročilo. To, kar smo slišali, se bojim, da je do neke mere res bilo poročilo predsednika, ne pa tisto, kar so se dogovorili na komisiji, ampak dobro, to smo že rešili, pustimo to ob strani.

V poročilu je med ostalim tudi navedeno, da je v letu 1996, da so morali v pokrajinah predati dokumentacijo ministrstvu za obrambo. Verjetno to ni prišlo samo od sebe. Verjetno na pokrajinah niso imeli to željo ali pa, da bi si bili kar vsi skupaj spomnili, pa enostavno odnesli na MORS to dokumentacijo, ampak so verjetno za to morali dobiti nek pismeni ukaz ali zahtevo ali kakorkoli bi temu že lahko rekli. In leta 1996 vemo, kdo je bil takrat na obrambnem ministrstvu. Uporabil bom besede, ki so bile danes že uporabljene v tem državnem zboru, da če tega ni naredil minister, potem so to njegovi sodelavci, njegovi uradniki, njegovi uslužbenci, njegovi podrejeni in ker so ti podrejeni bili dobri uradniki, to niso naredili nič na lastno pobudo, ampak so naredili vse na pobudo ministra. To sem uporabil besede, ki smo jih danes že slišali in bi kar temu pritrdil. In sedaj, ko se pogovarjamo in komisija je imela težave z mislim, da 18. fascikli gradiva ali skladiščnimi mapami ali arhivskimi mapami, ali kako se že temu reče, če je bilo to predano leta 1996, pa vemo, kdo je bil takrat na ministrstvu, pa bi vas vprašal, koga je potem potrebno vprašati, kje to gradivo je. Saj navsezadnje stranka, ki ji je takrat minister pripadel, je še vedno bila takrat na oblasti, ko je bilo to poročilo pisano. To se pravi, ni bilo potrebno, to je samo v prispodobni spraševati, kje je to gradivo, pa gledati na našo stran. To se ni zgodilo, ampak

75. TRAK (VM) 16.40

(nadaljevanje) samo v prispodobni povem, da ne bom preveč suhoparen. Se pravi vemo koga bi morali vprašati in če je res kaj zmanjkalo gradiva in to gradivo je bilo predano tudi leta 1996 bi nam moralo biti jasno kdo je lahko bil tisti, ki je, ne vem, gradivo skril, gradivo uničil, gradivo kakorkoli odstranil ali kaj podobnega, tako, da ne bi bilo treba točiti krokodilje solze in ugotavljati kdo bi pa to lahko storil. Verjetno tisti, ki je imel dostop, ki je imel pristop, ki je posredoval gradivo. Tisti, ki do gradiva nimajo dostopa in ne morejo, ga ne posedujejo, tisti verjetno ne more za to odgovarjati. In zato se mi zdi malce nenavadno to spraševanje in sprenevedanje ni dokumentacije, nismo jo dobili, imamo težave. Vemo zakaj imamo te težave. Zato, ker pač nekomu to ne ustreza. Jaz bi na kratko odgovori to, vprašajte takratnega obrambnega ministra, kajti tudi njegovi uradniki so bili dobri uradniki in niso nič delali na lastno pest. Strinjam se pa prav gotovo s tem, kar smo tudi danes že slišali, da je neprijetno, če gradiva ne bomo dobili od naših inštitucij, od inštitucij naše države, ampak bomo morali tuje diplomate prositi, da nam dajo to gradivo. Navsezadnje tudi v državnem zboru, če jih prosimo, ali imajo mogoče kaj gradiva iz tistega obdobja ali na veleposlaništvih ali pa ob priliki kakšnih drugih obiskov naših obiskov v tujih državah. Res bo to

nerodno, kajti vemo kdo je prejel dokumentacijo, kje naj bi bila in potem bi morala tam tudi ostati.

Sedaj pa mi dovolite, da povem tudi tisti svoj pristop škodljivosti vstopa v Nato, kaj bo za našo državo škodljivo pri vstopanju v Nato ali kaj ne. Dejstvo je, da na madridskem vrhu smo zamudili že enega od vlakov. Sedaj kdaj bo zopet pripeljal ta drugi vlak za vstop v Nato to je drugo vprašanje. Dejstvo pa je, da to kar je bilo danes omenjeno v zvezi s škodljivostjo niti ni toliko pomembno. Se pa strinjam, da vsaka zadeva, ki je povezana tako ali drugače z vstopanjem v Nato, da je škodljiva, ali manj ali bolj, to je seveda druga zadeva. Dejstvo pa je, da je Nato postavil pet kriterijev za vstopanje v Nato. Ampak vsi tuji diplomati, ki so bili tudi v državnem zboru, in ni jih bilo tako malo pred madridskim vrhom še posebej, so dejali da obstaja res pet kriterijev, ti so znani, da jih ne naštevam. Da pa bo vsekakor odločilen pa tisti političen kriterij. In sedaj mi dovolite, da vas spomnim, da v Madridu leta 1998 nismo bili sprejeti v prvi krog širitve Nata. Žele bi pa povedati tudi to, da še 14 dni pred madridskim vrhom, to se pravi malo pred srečanjem v Sintri, so naši državni predstavniki, vladni predstavniki, govorili, da Slovenija zadostuje vsem petim kriterijem, ki jih je Nato postavil za vstopanje v to strukturo. To se pravi, če smo vseh pet zadostili, predstavniki Nata so pa govorili, da bo pa pomemben politični kriterij, to pomeni, da smo padali na političnem kriteriju. To si upam jasno in glasno povedati za to govornico, to je moje mnenje. In da ne boste mislili, da govorim na pamet, vam bo povedal samo mnenje enega od tujih diplomatov države članice Nata, ki mi je leto pred madridskim vrhom dejal sledeče: "Mi sicer poznamo vašo državo. Imate določene prednosti pred ostalimi kandidatkami z vzhoda, vendar nimate, takšno stanje kot je sedaj pri vas nimate nobenih pogojev, da bi prišli v prvi

76. TRAK: (AE) 16.44

(Nadaljevanje) krog širitve Nata." Seveda bil sem malce presenečen ampak potem sem takoj slišal pojasnilo in rečeno mi je bilo sledeče in moram povedati, tisti trenutek vsega niti nisem razumel.

Rečeno je bilo, da v Sloveniji so na oblasti še vedno ljudje, ki so leta 1989 v svoj program, strankarski program zapisali, da je eden od stebrov programa boj proti ameriškemu imperializmu in takšne ljudi Nato medse ne bo sprejel. Jaz takrat sploh nisem vsega razumel, kaj je to pomenilo. Lahko ampak pustimo to ob strani.

Mislim da smo sedaj ta pogoj zadostili temu pogoju, ker ta pogoj je zdaj do neke mere odstranjen ampak kasneje, ko sem se še dodatno informiral, če vse to drži kar mislim da je res, je bilo to tudi potrjeno, tako da ne bo sprenevedanje tudi glede vstopanja v Nato in to kar se danes tu dogaja.

Po drugi strani bi pa povedal to, da to kar sem danes poslušal sem dobil občutek, da imamo tu, v Sloveniji še veliko jugonostalgikov, ki se nekako ne morejo sprijazniti s tem, da imamo Slovenci svojo državo. Mogoče s tem zdaj že, vendar in še pa nekatere druge relacije niso čisto jasne in recimo da akterji osamosvojitve so jim pa še vedno hud trn v peti in mislim da je prav, ker smo danes slišali že nekaj o mariborskem letališču in pa orožju na mariborskem letališču in pa o raznih strugah tistega toka pa jaz sprejemam takšna stališča, nima s tem nobene zveze, zato ker, niste me do konca poslušal, ker sem rekel da sprejemam takšna stališča, kakršnakoli so bila ali je to bila poslanske skupine ali pa osebna, me ne moti.

Hotel sem povedati to. Da pa izkoriščam to priložnost, da tudi si dovolim, da sam povem svoje mnenje v zvezi z orožjem na mariborskem letališču, to je bilo, ne pa polimiziranje, toliko da se vam gospod opravičujem. Gospod Lešnik se opravičujem, ni bilo mišljeno. Imam pa seveda pravico do svojega pogleda na to zadevo.

Verjetno se boste spomnili, da je v tistem času, ko je bilo odkrito orožje na mariborskem letališču v naših medijih strašno velika polemika in pa opozorila o tem, kako je treba desnico ustaviti, da je desnica nevarna in da je celo možno, da se pripravlja državni udar. Jaz vam lahko prinesem izpiske iz medijev kolikor jih hočete. To je bilo v tistem času in sedaj je resnica lahko tudi takšna, da so tisti, ko sem prej o njih govoril jugonostalgiki jih bom imenoval, zato da ne bom konkretna imena govoril, da so seveda te kampanje v medijih želeli podkrepiti in so pripeljali na mariborsko letališče orožje, da ga je nekdo na tiho pripeljal, tu smo si verjetno vsi enaki, verjetno ga niso z velikim rompom, ker če ne se ne bi moglo zgoditi, da bi bilo tam toliko mesecev. To se pravi ti ljudje so pripeljali na letališče orožje in

77. TRAK: (NŽ) - 16.48

(Nadaljevanje): so seveda v primernem trenutku, ko bodo podprli te svoje trditve o nevarnosti desnice in pa nevarnosti državnega udara, sami to orožje odkrili in potem se bo seveda enostavno potrdila njihova trditev. Poglejte gospodje, ali vam nismo skozi govorili, da se pripravlja državni udar, da je nekdo nevarne. Seveda, hvala bogu bom rekel. Kakorkoli že, obveščevalce smo imeli takšne, da so dobro, malo pozno ampak vendar še pravočasno to orožje odkrili. Jaz jih ne bom pohvalil, ampak vsekakor so še pravočasno našli, ugotovili da tam je orožje in seveda, k sreči je potem pač to orožje bilo odkrito in seveda celoten scenarij, ki je bil pripravljen za kompromitacijo osamosvojiteljev, je nekako padla v vodo.

Naj mi pa bo dovoljeno, da povem še tudi nekaj od Ložnice, kajti sem v bistvu tam sosed in v tistem času je tudi enota iz Slovenskih Konjic - jaz sem bil takrat namreč predsednik

izvršnega sveta - je sodelovala v bojih pri Ormožu. Se pravi na tistem področju je bila, niso pa imeli protioklepne orožja in v skladišču v Ložnici se je vedelo, to ni nobenega skrivanja potrebnega, bilo protioklepno orožje. In lahko vam povem sledeče, da ponoči, mislim da okrog 11 ure je to skladišče bilo zavzeto ali osvobojeno, kakorkoli že uporabil, mislim da zavzeto in čez eno uro so tako rekoč naši vojaki iz enote od koder prihajam, že imeli protioklepno orožje. Sedaj, kako je to potekalo, jaz sicer nisem bil tam, so mi pa ti fantje to razložili, kako je to šlo. To se pravi, v tistem času je bilo najpomembnejše to, da smo orožje, ki smo ga tisti trenutek rabili, takoj poslali na licu mesta. Seveda, kar pa se tiče raznih evidenc, to pa ne bi želel komentirati, ker se do neke mere s tem tudi strinjam, ampak to bi bil še en drugi pogled, kako je to izgledalo takrat in kako nujno je bilo to zavzetje najprej tega skladišča, potem pa, da se je tisto, kar je bilo tam, del tistega tudi uporabilo. Tako, da resnica, ne bom rekel, da sta lahko dve resnici, ampak pogled na to resnico je lahko tudi iz drugega zornega kota. Ni samo eden in izključen, tako kot je bilo, ne vem, kdaj v prejšnjih časih, ampak je pogled tudi na to mariborsko orožje, letališče in naletišče, orožje na letališču lahko tudi še drugačen in tako, kot jaz dopuščam, verodostojnost in opravičenost takšnih trditev, kot sem jih danes že slišal, si tudi dovolim, da imam tudi sam svoj pogled, in da je tudi ta pogled popolnoma lahko pravilen, in da ni izključujoča samo ena in izključujoča resnica, drugi pa ne moremo, ne more biti drugega pogleda. Lahko. Lahko je to komu všeč, lahko ne, ampak če smo, če gradimo demokratično državo, potem mora biti tudi v parlamentu možnost, da se srečajo različna mnenja in pa seveda različni pogledi in ne samo z enim, kateremu bi seveda vsi ploskali in pa seveda se vsi z njim strinjali. Lahko, da se z ničemer ne strinjamo, vendar imamo pa pravico do svojega pogleda. Hvala lepa.

78. TRAK: (AE) 16.54

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala lepa. Razprava Jelko Kacin nato Jože Jerovšek.

JELKO KACIN: Hvala za besedo gospod predsednik, kolegice in kolegi.

V nobenem delu ne bom polemiziral z mnenjem poslanske skupine SDS, ne samo zato, ker to poslovniško ni dovoljeno, to preprosto ni mogoče.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Poslovniško je dovoljeno sedaj, v razpravah poslancev in poslank.

JELKO KACIN: Ne ampak ne bom polemiziral z stališčem poslanske skupine, ker govorim, da to preprosto ni mogoče.

To so tako briljantni dosežki retorike, da preprosto vsak počepne pod temi argumenti. Jaz bi vseeno prosil, da pa vendarle, ko razpravljamo o tako pomembnem poročilu, vmesnem poročilu in nalogah ki so pred nami vendarle pogledamo nekoliko zgodovinsko nazaj in se zavedamo nekaterih dejstev.

Rekel bi, da je potrebno zavarovati lik in delo tovariša Janše. S tem ne alodiram na nikogar iz pretekle Jugoslavije. Midva sva bila tovariša v istem ministrstvu, v isti vladi, zato se mi zdi, da je potrebno biti tudi do njega v nekaterih ozirih korekten. To na kar bi jaz rad opozoril je pravzaprav potreba, da vendarle tisto, kar je prispeval k naši osamosvojitvi na nek način zaščitimo in to naredimo pravočasno. Jaz ne bi rad, da se njemu dogaja taka zgodba, kot se dogaja nemškemu kanclerju Kolu, govorim zato, ker sem bil ravno dan, dva nazaj skupaj z nekaterimi kolegi v Berlinu, kjer se ta spomenik, živ spomenik sesuva v prah še za časa življenja.

Mislím kolegi iz Socialdemokratske stranke, da bi zdaj bil trenutek za resen pogovor z vašim predsednikom, da prenehamo s to prakso, ki se dogaja zdaj, ko se na obroke Janeza Janšo postavlja in izpostavlja javnosti in se mu dokazuje, da se je zlagal. Zdaj bi bil trenutek, ko bi lahko in moral jasno odgovoriti in celovito zaključiti to zgodbo. Ne vidim čisto nobene potrebe, da mu mi, ki vemo nekaj o tem to dokazujemo in ga na obroke tukaj deremo, da tako rečem. Prav bi bilo, da svojo vlogo pojasni in da slovenski državi omogoči, da zapre ta dosje. O tem sem govoril prej na samem začetku.

In zato bom prebral en del dokumenta, naslovljenega na njegova osebno. Ta dokument je star nekaj dni več kot tisti, ki sem ga prej prebral

79. TRAK (VM) 16.54

(nadaljevanje) in se glasi takole: "Že nekajkrat si v svojih nastopih omenil dokument iz katerega sem pod točko ena citiral nekatere trditve: javnosti razlagaš, da s tem dokumentom razpolagam in me na nek način vlečeš za jezik. Ta dokument je izrazito pomanjkljiv, saj v nobenem njegovem delu ne omenjaš gotovinske prodaje orožja kupcev iz Hrvaške in Bosne, čeprav so vse te prodaje tekle izključno in samo s tvojo osebno odobritvijo. Celo jaz sam sem ti napotil nekaj takih kupcev, ki so se obračali name in so mi po plačilu in po prevzemu orožja hvaležno izrekli zahvalo. Spisek ljudi, ki so v šesti upravi videli kupe deviz je tako dolg, da tega dejstva ne moreš četudi bi to moral to žele zanikati ali prekriti. Celo delavci, ki so kot izvajalci opravljali gradbena in inštalacijska dela v zgornjih nadstropjih Župančičeve so imeli priložnost in čast videti ta denar. V ministrstvu za finance niso zabeležili nobenega gotovinskega priliva iz teh poslov, zato moram pojasnilo in odgovor na to vprašanje iskati pri tebi. Danes sem po prihodu na delo zahteval pogovor z Andrejem

Lovšinom, pa se je izkazalo, da noče, ne more ali ne zna odgovoriti na nekatera vprašanja, saj mi je v izjavi, ki sem jo zabeležil, on pa podpisal, na to vprašanje odgovoril, in sedaj navajam citat: "To je stvar Janeza Janše.", konec citata. Na eksplicitno vprašanje kako je opravil primopredaje gotovine in dokumentacije o tej trgovini s svojim naslednikom je izjavil, spet citat: "Vso dokumentacijo je vodil Janez Janša.", konec citata. In mi v očitni stiski, osebni stiski še enkrat ponovil, da, in sedaj spet citiram: "Da je o teh stvareh potrebno povprašati Janeza Janšo.", konec citata. Iz tega razlogov pričakujem, da boš svoje nepopolno poročilo, ki si mi ga dal sprintati ob primopredaji v tednu dni dopolnil in mi manjkajoči del vročil, da bom lahko odgovoril na številna vprašanja, ki so jih name oziroma vlado in ministrstvo za obrambo naslovili štirih teles državnega zbora, ki se tako ali drugače ukvarjajo z vprašanji vojaške pomoči sosednji in naslednji državi. Kot je rekel Andrej Lovšin, vso dokumentacijo je vodil Janez Janša. Lahko jaz ugotovim, da od Janeza Janše nisem prevzel nobene take dokumentacije. Zato jo z velikim zanimanjem pričakujem, saj dopušča možnost, da si jo po tisti dolgi ali kratki noči morda pozabil vročiti nasledniku. Ker pa gre za državno skrivnost pričakujem, da boš dopolnilo poročila in manjkajoče dokumente vročil meni osebno na način, ki ne bo omogočal, da se z državno skrivnostjo seznanijo državljani in državljanke, ki bi jih tako dopolnilo vznemirilo. S spoštovanjem Jelko Kacin. Konec pisma.

To pisno je bilo poslano 22. avgusta Janezu Janši. Imel je možnost, da to dopolni. To sem sedaj prebral tukaj na zaprti seji, ker ne želim, da to vznemirja javnost. In prav bi bilo, da Janez Janša pohiti in na ta vprašanja odgovori sedaj. Kot sem rekel prej na začetku, en mesec se mu je zdelo zadosti dolgo obdobje. Od takrat je sedaj minilo skorajda šest in še vedno je stvar zelo aktualna. Zato bi sedaj, ko sem končal ta del žele

80. TRAK: (NŽ) - 16.58

(Nadaljevanje): replicirati še kolegu Petanu samo o eni stvari. Kaj bi se zgodilo gospe in gospodje, in kaj bi gospod Petan razložil obiskovalcem iz tujine, če bi liberalna demokracija Slovenije za svetovalca načelnika general štaba poslala gospoda Gregorja Golobiča, generalnega sekretarja LDS. Gospodje! Imeli bi izredno sejo tukaj državnega zbora. Ne poznam nobene države, gospe in gospodje, ne od Grenlandije, do Libanona niti od Azurom do Urala, kjer bi si upali generalnega sekretarja katerekoli stranke danes dati v general štab katerekoli vojske. To ni evropska kategorija. To ni Nato standard. To je politizacija vojske. To gospodje je kršitev dogovora, ki so ga podpisale vse stranke tukaj, ko so se zavezale, da bomo šli v Evropsko unijo in Nato. Vaš predsednik in minister za obrambo ne želi v Nato gospe in gospodje. Ne

vem, če gospod Petan kot predsednik odbora za obrambo razume kaj sem povedal, čeprav sem govoril v Slovenščini. Tudi ne vem, če so vsi razumeli njegove razlage, ko so bile prevedene v angleščino. Ampak vendarle, rad bi vas opozoril, da se naša država v tem trenutku igra s svojim članstvom v Zvezi Nato, in da nekatere rešitve, ki so bile sedaj konkretno sprejete, resnično ogrožajo njeno približevanje Zvezi Nato.

Gospod Petan! Lahko bi citirali tudi druge navedbe. Povejte, kaj vam je povedal general Clark. Povejte, kaj so vam povedali drugi gospodje o tem, zakaj mi nismo bili sprejeti v Zvezo Nato. Povejte, ker ste vodili te sestanke, sicer lahko, v kolikor bo jutri nadaljevanje, poprosimo vašega sekretarja, da potegne ven zabeleške, pa boste slišali vsi gospodje in gospe, kaj so povedali. Nobena od teh sej ni bila zaprta in te razlage lahko mirno distribuiramo, ne samo znotraj državnega zbora, ampak tudi med novinarji in med našo javnostjo. Zato vas lepo prosim, ne zlorablajte funkcije, ki jo opravljate. Gospod predsednik odbora za obrambo, take stvari niso Evropske, tudi niso v skladu s standardi Nato. Hvala.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala lepa. Replika na vašo razpravo Rudolf Petan.

RUDOLF PETAN: Hvala za besedo gospod predsednik! Torej kaj so povedali predstavniki tujih držav; mislim, da sploh ni problem, ker smo pošiljali tudi zabeleške ob obiskih, tako da tukaj ni noben problem. Lahko pa še enkrat, ampak vrnil se bom na tisto, kako sem jaz razumel, kar ste vi mislili, da nisem razumel. Namreč predstavniki, ki so bili tukaj, so tudi povedali, da jim ni popolnoma jasno, kako neka država želi v Nato, pri tem pa kupuje orožje v državi članici, ne državi članici Nata. Tudi to so povedali. Ampak jaz sem tisto drugo vaše razumel takole, v zvezi z Golobičem, kaj drugi menijo, pa kaj je evropska kategorija, kaj pa ne. Da verjetno kupovanje starega orožja v državi nečlanici Nata verjetno ne pomeni nič dobrega, še najmanj da bi se približali Natu. Seveda to ne pomeni

81. TRAK: (AE) 17.02

(Nadaljevanje) da je to izključujoče, tega ne bom trdil ampak s tem si pozitivnih pik verjetno nismo nabrali. Govorim o havbicah.

Verjetno tudi z nakupom minometov, 1,20 milimetrov, ki so poskakovali veselo, jaz bi rekel, bolj žalostno na račun davkoplačevalcev, zato ker niso bili ustrezni kompenzatorji, ker so bili za izraelski pesek. Tudi s tem si verjetno nismo pridobili pozitivnih točk za vključitev v Nato, tudi verjetno z podpisom tajnega sporazuma za katerega minister ni vedel. Gospod minister, bivši minister, jaz vam verjamem, da to niste vedel, samo malce čudno pa je, da lahko vaši podrejeni kar

tako potujejo po državah, kjer so označene kot krizna področja, v tem primeru Izrael in lahko mimo vednosti ministra podpisujejo sporazum ki je tajen in ki po naši zakonodaji sploh ni možen. Jaz ne trdim da je vsebina sporna, je pa vsekakor pristop, da je to tajni sporazum, ker nas to spominja na neke druge čase ampak ne samo to, po naši zakonodaji to ni dovoljeno. To se pravi to ni tisto kar bi nas pripeljalo bliže Natu, če hočemo tudi drugim strukturam in tudi verjetno tuji diplomati niso bili zadovoljni. Meni sicer tega niso omenili ampak verjetno so komu drugemu tudi kaj o tem govorili, ker se je to razvedelo. O tem ni nobenega dvoma.

Poleg tega, kako si jaz tudi tisto, razumem bom rekel, da cela ta zadeva, ki je prišla v menjavi vlade v zvezi z sodelovanjem z ameriško vojaško obveščevalno službo, tako kot je prišla in ob takem času verjetno tudi ne pripomore k nekemu pozitivnemu mnenju v državah članicah Nata in v samem vrhu Nata in jaz ne bi zahajal v to kar je bilo omenjeno, kaj naš obrambni sedanji minister počenja v Washingtonu, vsak ima lahko o tem svojo predstavo, tudi jaz imam svoje podatke, kaj se tam, vsekakor pa verjetno bo potrebno tudi te grehe za nazaj, ki sem jih prej omenil in kako jaz to razumem, ne vem sicer če sem prav razumel, kako to razumem, bo verjetno potrebno tudi pojasniti in seveda potrebno bo pojasniti kako bomo počenjali naprej. Ali bomo še vedno kupovali, če bomo kupovali orožje, če bo denar seveda v državah nečlanicah Nata ali pa se bomo bolj naslonili na orožje iz držav članic Nata, če ga moremo kupiti. Seveda če bi ga proizvajali doma potem verjetno ni nobene dileme ampak če se že moramo odločiti za nakup potem bo verjetno potrebno skrbno izbrati v kateri državi ga bomo kupili in pa seveda kakšnega.

Gospod Kacin naj je bilo dovoljeno, vi ste seznanjen z to študijo, ki jo je pripravila skupina pod vodstvom generala Gereta in kaj oni priporočajo. To se pravi če hočemo v Nato verjetno nam ni treba posebne študije narediti za domače potrebe iz domačih logov ampak nekako že imamo že določena priporočila, seveda je bilo tudi rečeno, da se tega ni treba držati. Ampak dobro. Če nekam želimo, potem se moramo držati določenih pravil in tako sem jaz razumel celo zadevo. Lahko da je nisem pravilno razumel ampak dobro, jaz sem jo tako razumel, kaj je dobro za priključevanje v Nato kaj pa ni dobro. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala. Replika na repliko Jelko Kacin. Kdaj ste se javil?

JELKO KACIN: Zelo kratek bom. Kolega Petan. Lahko?

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Prosim.

82. TRAK (VM) 17.06

JELKO KACIN: Kolega Petan, prosim vas, da jutri do 10 ure, ko se bo začelo nadaljevanje seje državnega zbora skupaj z vašim sekretarjem v arhivu odbora za obrambo poiščete dokument in ga citirate, in poveste kdaj kateri predstavnik, katere države članice Zveze Nato je rekle, da v Nato nismo šli zaradi nakupov orožja izven držav članic Nato. V kolikor takega dokumenta ne boste našli, in verjamem, da tega dokumenta niste našli, pač, pričakujem, da se boste najprej spoštljivo opravičili državnemu zboru, ker vas je tukaj morda zaneslo. V kolikor pa temu ni tako, pa predlagam, da je bolje, da odstopite s funkcije predsednika odbora za obrambo, ker se s takimi stvarmi, četudi gre za zaprto sejo državnega zbora, ne kaže igrati na tak način kot si to vi privoščite. Prosim, da citirate, še enkrat povem, dokument, osebo, datum in citat. In prosim, da je to država članica nato. Mene nič ne zanima, če je to kdo od Kitajcev ali pa kdo iz Južne Afrike rekel. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala lepa. Replika Jožef Jerovšek, nato Pavel Rupar in Rudolf Petan. Če bomo pohiteli lahko danes glasujemo.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa. Gospod Kacin je seveda odšel, ker ve da to kar je govoril ne temelji na argumentih in tudi ni pripravljen poslušati replike. Strinjam se pa v enem delu z gospodom Kacinom, njegovo trditev, da se naša država igra s sprejemom v Nato, je treba popraviti samo toliko, naša država se je igrala s sprejemom v Nato. Predvsem se je igrala v času ministirovanja gospoda Kacina, in to se je uspešno igrala in je izigrala adut. Drugače bi bila Slovenija podobno kot Madžarska, Češka in Poljska danes že članica Nata.

Bil sem navzoč ko so bili tukaj v državnem zboru ameriški kongresniki in so jasno in glasno rekli kako računate da je sprejetje v Nato pa da vas bodo ZDA pri tem podpirale, ko pa kupujete orožje v Izraelu, mi pa njih financiramo in jim pomagamo, oni pa trgovino peljejo. To je bil ključni razlog prav gotovo, da smo izgubili podporo ZDA in gospod Kacin kot minister se je uspešno igral z našim sprejemom v Nato in je to karto zaigral.

83. TRAK: (JJ) - 17.10

(Nadaljevanje) Dandanes pa lahko rečemo, da se na isti način nekatere iz te politične opcije še ponovno pa še vedno igrajo s sprejemom Slovenije v Nato. Dokaz je kompromitacija sodelovanja naše obveščevalno-varnostne službe z ameriško vojaško službo DIA. Kljub temu, da je bila ameriška stran, tako smo informirani, pohvalila to sodelovanje, se je nekomu, ki očitno notorično in nostalgичno razmišlja o bivših časih in bivših povezavah proti jugu in proti vzhodu, zdelo potrebno, da to zadevo kompromitira. In ta kompromitacija je prišla iz

te politične opcije, to je prav gotovo, kajti, ko je bila priložnost, da se to razišče, kak, kjer so ozadja, ste se umaknili iz komisije za nadzor obveščevalnih služb. Kljub temu, da je gospod Kacin dan prej zahteval, koga se naj tja pripelje, potem pa nikogar ni bilo. Več kot jasno je, zakaj nekatere peče vest in gospodu Kacinu je treba še povedati, da takšne politizacije vojske, kot je bila v času njegovega ministrovanja, jaz upam, da v tej državi ne bo več. Ne samo, da se je politiziralo, celo z vojaškimi atašeji se je pošiljalo v Sarajevo vojaške obveščevalce, zato da je gospod Kacin lahko, da si bi ustvarjal temelje za svoje zunanje politične ambicije.

In pa še gospodu Kacinu je treba, ko je plediral, da naj sedanji obrambni minister zaključi pogodbo. Jaz mislim, da je sedanji obrambni minister silil, prosil in zahteval, da se ga zasliši na komisiji, vendar gospod Kacin je uničeval gospoda Mogeta in pritiskal na njega. To je jasno, potem pa v enem trenutku, ko to politično ni bilo modro, roke stran potegnil in pustil gospoda Mogeta na čistini. Ni mu dovolil, da bi zaslišal, vse je bilo vpeto v scenarij. Zdaj govori, da naj nekdo pove, če je sam zahteval in je sam moral na tiskovnih konferencah povedati in razjasniti zahtevo.

PREDSEDNIK JANZE PODOBNIK: Hvala. Replika, Pavel Rupar. Se odpovedujete. Petan, nato Tone Anderlič. Najprej je Petan, potem Anderlič.

PAVEL RUPAR: Hvala za besedo. Samo pojasnilo gospodu Kacinu. Videl sem, da odhaja in sem ga na hodniku ogovoril in mu povedal, to kar bom vama povedal.

Gre za obisk predstavnika ameriškega kongresa, kjer je bilo, ne samo diplomatsko, med vrsticami, ampak kar na ravnost postavljeno tudi to vprašanje in omenjeno tudi, ker je to zaprta seja, lahko to povem, sicer je to bilo vse javno,

84. TRAK: (NŽ) - 17.14

(Nadaljevanje): da pač Izrael je tudi njihov konkurent, ni pa član, Izrael ni članica, država ni članica Nata in ne razumejo teh naših postopkov, bom pa ta zapis, to se pravi zabeležko o tem jutri izročil gospodu Kacinu, sva se tudi dogovorila pred...

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala. Če sta se dogovorila, potem bo sigurno to uspešno potekalo. Replika Tone Anderlič pa Rudi Moge.

ANTON ANDERLIČ: Gospod Jerovšek je pač gospod Jerovšek. Ne vem kako bi človek drugače rekel. V svoji zaslepljenosti in v svoji, ne vem kakšni veri, ki mu jo je vsadil njegov boter, njegov angel varuh, je sposoben razlagati tukaj gor

konstrukte, ki nimajo prav nobene zveze s samo stvarjo. Ja, gospod Jerovšek. Jasno je, da je gospod Janša naredil Depalo vas. Jasno je, da je gospod Janša zasledoval za ljudmi, jasno je, da je gospod Janša naredil livado, jasno da je še kaj drugega in seveda, o pritiskih o katerih je govoril gospod Moge, bi že lahko bil vsaj toliko do sebe pošten, da ne bi govoril, da smo mi pritiskali nanj, ampak da so tisti, katerim se je prišlo na sled, da so trgovali z orožjem, da so pri tem ponarejali dokumente, da so dokumenti izginjali, da so kazali s prstom drugam, da so ovajali ljudi, da so jim grozili in podobno. Gospod Jerovšek! Resnično ste zaslepljeni, če ne vidite, kdo je imel, kdo je v tistem obdobju sploh imel kakršnikoli možnost in pristop do tega, da je v imenu države seveda, v imenu države razpolagal z orožjem bivše jugoslovanske armade, da je v imenu države trgoval tako, da je kupoval orožje na njen račun in ga potem prodajal naprej, da si je šel vojno dobičkarstvo in podobno, seveda za svoje račune, za račune prijateljev preko raznih kombinacij. Vse se vidi. Stvari so sedaj, ko je nova oblast, se pravzaprav legitimirale. Bilo je potrebno tiste ljudi umakniti takrat, ko je bilo tako rekoč preveč občutljivo in preveč vroče. Sedaj se jih je vse namestilo nazaj na določena mesta. Stvari so prezentne, so jasne.

85. TRAK: (AE) 17.17

(Nadaljevanje) So jasne. Vsak dan oprete časopis in vidite.

In res morate biti predrzen ali pa toliko zaslepljen, da ne bom rekel karkoli drugega, da preprosto obrnete tezo, obtožite druge kaj vse, da se dogaja, kako da se pritiska in ne vem kaj vse, jasno da vi veste bolj kot ve kdorkoli tukaj v dvorani, kdo to počne in kakšne metode se greste in kdo je boter teh metod in kdo je boter tega.

Ni normalna država in niso normalne stvari, če izginjajo spisi iz map na tožilstvu. Niso normalne stvari to, niso normalne stvari to. In seveda veste kdo je to počel v čigavem interesu. Vi to veste. Zato da se je ščitilo določene ljudi in ker se je ščitilo določene ljudi so danes ti ljudje ministri ali ministrica. So pač dobili za to zaslužno plačilo. Vseskozi, vsa ta leta so v interesu zaščite vsega podlega kar se je dogajalo pač služili in sedaj so dobili ministrska mesta. Drugače si jaz tega ne znam razlagati in to je bilo vse v funkciji da kdor je le upal dregniti v to, da bo slučajno se kaj odkrilo je takoj dobil porcijo kot se temu reče in seveda oblika za straševanja so poznane. Predvsem so poznane tistim, ki se s tem tudi profesionalno ukvarjajo in vaš predsednik se je dodobra s tem profesionalno ukvarjal.

In še nekaj. Ne morete nikomur odreči kakršnihkoli zaslug in udeležbe pri skrbi oziroma borbi za to državo. Ne morete,

predvsem si jih pa ne morete prisvojiti, ker vas nikjer ni bilo.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala. Replika Rudi Moge nato Pavel Rupar. Razpravo ima nato Jože Jerovšek.

RUDOLF MOGE: Predsednik hvala lepa za besedo. Repliciram univerzitetnemu diplomiranemu inženirju gospodu Jerovšku. Rad bi ga poprosil, naj vedno govori ad rem ne pa ad personam, to kar je zadnjič govoril še moj prijatelj gospod Schiffner.

Latinci so rekli "au dacter calumiare, semper ale quit hiere", pridno obrekuje, vedno se nekaj prime.

Gospod Jerovšek. Vi ste me v javnosti, pred kamerami obtožili, da sem lagal in da so se mi zaradi laži tam tresle roke, kot sem takrat govoril. Moram vam pa povedati, da moji dobri prijatelji, ki me poznajo, nekdo se pač drži za ušesa, da sem takrat preigraval C-dur lestvico in vam ne verjamete vas povabim k meni domov, pa si lahko povedate. To so bili prijemi za klarinet. Prva stvar.

Druga, okoli teh pritiskov. Tone Anderlič, jaz se ti prisrčno zahvaljujem. To kar sem jaz moral prestati, ampak jaz sem vam tukaj malo povedal, pa moja družina, je bilo hudo, in iz tega se tukajle iz osebe zopet norca delati, pa ga za jezik vleči in insinuirati, da je bilo nekaj drugega, tole ni pošteno in dobro.

86. TRAK (VM) 17.21

(nadaljevanje) Tretjič, kar se pa mojega zdravja tiče, ker skrbite za zdravje, da sem že od vsega tega postal bolan, bi pa lahko rekel, da to kar je govoril tukaj gospod Jelko Kacin, na komisiji, ko ste omenjali, da me je moril, je bil za mene pravi blagoslov, pa ne bi hotel žaljitev proti temu, kar že kolega Lešnik omenja, ko imate vi na komisiji uro in dvajset minut dolge samogovore in v teh govorih skoraj nič ne poveste. Jaz vem, da ste izobražen človek, da ste univerzitetni diplomirani inženir in vas lepo prosim, da tudi v tem rangu občujete s svojimi kolegi in da potem dajete tudi sodbe o njih. Namreč, to kar vi o meni pripovedujete, jaz v svoji duši in v notranjosti nisem takšen in mi podtakate stvari, ki v javnosti spravljajo nekatere, tudi mojo soprogo v jok, ko ste javno rekli, da sem lagal na tisti konferenci, ker vas je potem Andrej Painkhier utišal. Dejali ste tudi, torej javno, da sem, torej, če sem lagal, da sem lažnivec. Kaj so si mislili moji študentje o tem, moji sorodniki je pa druga stvar. Jaz vas lepo prosim, gospod Jožef Jerovšek, nehajva osebno eden do drugega ta dialog in se osredotočimo na delo, ki je delo res parlamentarne komisije in teh ugotovitev. Lepo vas še enkrat prosim, pustite me pri miru.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala lepa. Pavel Rupar replika.

PAVEL RUPAR: Hvala lepa, gospod predsednik. Kolegice in kolegi! Bom združil obe repliki Anderliču in Mogetu. Pa bom začel pri slednjem. Gospod Moge, vi ste se zavestno odločil, da boste v politiki ko se na sodiščih odreja, po ne vem katerem naročilu, sodbe zoper neprave ljudi v narekovajih, pa v obosodbi navadno piše, da morajo politiki preživeti oziroma prenesti več očitkov več žaljitev, da morajo biti, pač, zato, ker so se prostovoljno odločili za to pot tudi kdaj na razpolago tarče drugim in tako naprej. In to, da ste se zjokali tukaj niti slučajno ne opere oziroma vas ne opravičuje. Veste, tudi jaz sem v tej moji, sicer mnogo mnogo manjši politični karieri, ker prej nisem bil ne komunist, ne tistih zadevah udeležen, sem moral požreti veliko stvari. Zelo podobno stvari. Meni še danes gume režejo, tu pred parlamentom, pa se seveda zato ne boj zjokal, ker sem to vzel nase. To je del mojega dela, vi pa seveda z vašimi nastopi kakršen je bil danes tukaj lahko izzovete tudi take reakcije posameznih ljudi. Tudi jaz jih, ampak jaz sem to zavestno prevzel nase, odgovornost. Samo toliko.

Gospod Anderlič. Gospod Anderlič, kdo je zbrisal vse podatke ministrstva za gospodarstvo iz računalnikov ven. Po čigavem naročilu. Kdo je v tej državi tisti "kapo di banda", ki lahko to doseže in kdo je tisti, še povejte mi, ko nam očitata vohunjenja in ne vem kaj, ki je naročil kar nekaj vohunskih avtomobilčkov, menda, ki se vozijo po Sloveniji, ki lahko na kilometre daleč zaznavajo zvok, ki prihaja iz ust zasledovanim. Povejte mi katera vlada je v sedmih letih nakupila te zelo moderne tipe..... Gospa Beblarjeva jaz vam ne govorim, in prosim z blebetanjem prenehajte. Gospod Anderlič kdo je tisti, kako, da novinarji o tem vedo, državni zbor pa recimo o teh vohunskih zadevah ne ve nič, niti Dobrajčeva komisija.

87. TRAK: (JJ) - 17.25

(Nadaljevanje) Prosim, vi ste v svojem nastopu povedal točno tisto, točno vam pritiče, vam in vaši stranki, vse metode nasilja nad ljudmi, vse metode pritiskov nad ljudmi, to si pripišite sami.

Še eno zadevo, pa morda nekoliko kasneje.

PREDSEDNIK JANZE PODOBNIK: Hvala lepa. Replike Jože Jerovšek, Rudi Moge, Tone Anderlič, nato dr. Ciril Ribičič.

Ponovno velja opozorilo, da ne bi z replikami odšli od teme današnje točke dnevnega reda

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa. Na poziv gospoda Mogeta, moram odgovoriti, absolutno ločim stalno osebno raven od poslanskega

dela in zelo se mi zdi neprimerno, da govorite, da sem kdaj uporabil besedo laž. Te besede nisem uporabil. Jaz sem enkrat opozoril na razliko med pričevanjem neke priče in vašo izjavo. In zdaj da ne načenjamo, tudi vemo, kako se je potem tisti zapisnik, sem tudi takrat protestiral, kar je bilo kršenje poslovnika in čisto vsega, da je ta oseba, ta priča Panjkirher prvo pričal v skladu z mojo navedbo, potem se je popravljal zapisnik. In prav tako absolutno ni točno, da sem kdajkoli norca delal iz gospoda Mogeta. Je pa res in sem zelo diskretno, tisto kar ste vi naredil gospod Moge, jaz ne vem, ocenjujem, da na malo bolesten način, kar ste navajal, glede tega, da prižigate sveče na grobovih mojih otrok in da sem to zelo diskretno gospoda Anderliča in gospoda predsednika opozoril, da naj govorijo z vami, da se kaj takega ne bi zgodilo. Sicer od nobenega nisem dobil odgovora, prosil sem vas za pismen odgovor in seveda tudi, to sem v tistem trenutku ocenjeval kot prikrite grožnje mojim otrokom, zelo resne grožnje, da se jim bo nekaj zgodilo, da bo potrebno sveče prižigati na njihovih grobovih. To se drugače ne da razlagati in vam povem v zaščito svoje družine, je to ostalo pri meni in danes tukaj, zato ker ste na začetku, kot sem rekel, se zopet podvrgel ali pa popustil pritiskom o katerih ste sam govoril. Na uradni seji ste o teh; in jaz sem danes že dvakrat rekel, da ste žrtev teh pritiskov.

88. TRAK: (NŽ) - 17. 28

(Nadaljevanje): Povejte, kdo je delal pritiske na vas iz te politične sfere, seveda v večini je jasno, da so pač vas uporabili, da ste bili vzvod. To so vas uporabili. Na žalost, jaz ne vem, zakaj ste se vi kot zelo inteligenten človek spustil na to raven in v to funkcijo, vendar še enkrat trdim, vi ste žrtev, vendar ne naša žrtev, tistih, ki smo nasprotovali nekaterim podtikanjem. Za žrtev, mislim ste žrtev tistih, ki so vas tiščali naprej, da nastopate v njihovi funkciji. In pri tem seveda, še enkrat pravim, povejte končno kdo so tisti, ki so pritiskali o katerih ste vi rekli, da ne morete govoriti. Vemo, da nismo v otroškem vrtcu, da bi nekdo rekel, ja tam na ulici so se menili, pa so to pritiski. To ne. To je jasno, da poslanec o tem ne govori. Na uradni seji govori o resnih političnih pritiskih. In to, če razčistimo in mislim, da bo takoj gotovo, vendar danes ste pokazal, da ste zopet podlegli tem pritiskom in ste v umestno poročilo hoteli vgraditi nekaj, kar sploh na komisiji nismo imeli, kar nismo sprejeli nobenega sklepa. Kar točno veste, da je potrebno zaradi zaščite integritete tega parlamenta in zaradi spoštovanja poslovnika in zakona, da je potrebno protestirati, ker če bi tako prakso za bodoče mandate dovolili, potem se spremenimo v anarhičen parlament oziroma potem parlament dejansko ne bo več potreben. V tem parlamentu je potrebno spoštovati proceduro, je potrebno spoštovati zakon, je

potrebno spoštovati poslovnik o parlamentarni preiskavi in samo na to sem jaz plediral in še enkrat. Od mene ste bili vedno pozdravljeni, čeprav včasih niste zmogli, da bi mi odzdravil, vendar mi sedaj že ponovno in osebno strogo ločim od službenega, ampak tisto, kar pa v vaši stranki pa v tem vašem okolju pripravljajo in skušajo škoditi osvoboditveni vojni in vsemu temu, to pa moram opozarjati in bom opozarjal tudi naprej. Hvala.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala lepa. Prosim vas kolegice in kolegi, da v razpravah ločite osebno raven in seveda vsebino točke dnevnega reda. Menim, da so nekatere razprave šle preko meje do bregov ...

Besedo ima kolega Moge za repliko, nato Tone Anderlič.

RUDOLF MOGE: Hvala lepa. Pri poduku spoštovanega poslanskega kolega gospoda Rutarja naj povem samo to. Čeprav je gospod Rutar poslanec državnega zbora in župan občine Tržič, se mi zdi skrajno neokusno, da s tem statusom svojemu poslanskemu kolegu reče, da je hlapec. Jaz tega nisem nikomur pustil in tudi ne bom nikomur dopustil in jaz se vam zahvaljujem, da ste tudi ustrezno reagirali. Mislim, da bi tak besednjak med nami moral izginiti iz teh vrst, če hočemo biti spoštljivi do samega sebe, in če hočemo, da nas bodo ljudje spoštovali.

Gospod Jerovšek! mene nihče ne stiska, da moram jaz določeno opcijo tukaj sprejeti ali ne, kar še pa zelo lepo se dokazuje tudi to, kar mi je šef moje stranke in premier podpisal. Saj če dobro preberete tista pisma, se mi je dejansko, če pogledate, me okrcal in se nekako odrekel vsemu temu kar jaz počnem.

89. TRAK: (AE) 17.33

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala lepa. Replika Tone Anderlič, nato dr. Ciril Ribičič.

ANTON ANDERLIČ: V to politično prasko v Sloveniji je metoda odtujevanja dokumentov raznih prisluhov in podobno vnesel sedaj nagrajeni minister za delo, zdravstvo in socialo oziroma samo za delo, odbor se tukaj tako imenuje. On je tisti, ki je odnesel prvi javno kovčke, mislim da sta bila dva kovčka dokumentov in jih je seveda ustrezno pripravil za strankarski instrumentarij, ki je potem skozi leta obremenjeval oziroma ta stranka je skozi leta obremenjevala ta politični prostor za raznimi aferami. On je seveda postal, res da je moral čakati več let kot nekateri drugi, da je bil nagrajen z mestom ministra. To je pač bilo.

Naprej je bilo vrsto stvari, ki so bile na enak način delane. Sedaj berem v časopisu, da so nekateri, ki so nosili gore dokumentov iz ministrstva za notranje zadeve najmanj kar

je državni sekretarji in so na ta način tudi sodelovali pri ZDUGOTO
proti interpelaciji proti ministru Bandlju. f-2

Skozi vrsto metod, ki so se v ta prostor vnesle s strani Socialdemokratske stranke smo morali v tem državnem zboru in v tem slovenskem političnem prostoru trpeti te tako imenovane zgodbe, afere, kakorkoli že.

Gospod Rupar. Govorite o tem, da smo pred sedmimi leti kupili kombičke ali avtomobilčke. Pred sedmimi leti, vi ste tukaj za to govornico rekel pred sedmimi leti, pojdite pogledati svoj magnetogram. Pred sedmimi leti je bil obrambni minister gospod Janez Janša. Torej jih je on naročil. Sodiijo v sklop nabav, ki jih je državni zbor odobril, torej gre za temeljne razvojne programe, potem je to pač treba pri vas ugotoviti zakaj je temu tako in v kakšne namene ste jih uporabljali.

Jaz seveda verjamem, da je nujno, da nekatere stvari govorite tukaj zato, da bi poskušali druge očrniti, da bi poskušali druge na nek način postaviti v neko pozicijo češ vse je naše kar je dobrega, vse kar je slabega delajo drugi. Tudi proslavo ob 9 obletnici ste si poskušali prisvojiti z navijaškimi skupinami, z navijaškimi skupinami, s transparenti in podobno. Lahko, samo seveda zadeva je bila javna in se je videla in ni nobenega problema. Lahko to storite. Lahko posebej to poudarjate, nikakor pa nikomur ne morete odvzeti tistega, kar je on sam počel v vseh teh letih in kar je tudi ostalo zabeleženo ali pa je javno poznano. Nikakor ni mogoče na račun drugega poveličevati sebe. Je mogoče ampak kratek čas in to seveda slej ko prej pride na čisto. In ni mogoče z eno resnico maltretirati ljudi.

90. TRAK: (AE) 17.36

(Nadaljevanje) Jaz verjamem, da gospa Polonca Dobrajc ni ugotovila vsega. Ne vem kaj vam šepeta in me niti ne zanima. Naj vam kar šepeta in naj vam razlaga, ker se tako vehementno sklicujete tja gor, da niti Polonca Dobrajc ne ve zakaj gre.

Kar se tiče komisije za nadzor nad varnostnimi in obveščevalnimi službami jo zagotovo izkorišča v prid trenutne vladajoče koalicije ali bom rekel drugače v prid Socialdemokratski stranki, kajti če bi bilo drugače, če bi bilo kaj spoštovanja pravnega reda, bi bil spoštovan tudi poslovnik in bi poslanski skupini opozicije pripadalo mesto predsednika te nadzorne komisije, ne pa da gospodu Ruparju gospa Polonca šepeta kaj je ugotovila skozi to komisijo.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala. Replika dr. Ribičič. Nato Pavel Rupar.

DR. CIRIL RIBIČIČ: Spoštovani. Jaz se opravičujem za tole polemiko z mnenjem ali s poskusom, ki bo poskus navedb nekaj pozitivnih elementov, ki kaže na to, da bi lahko šli počasi v

smeri odločanja in da zavlačevanje te razprave ni v korist tistih, ki so očitno ostali glede tega vprašanja, ki je na dnevnem redu, na dnevnem redu je pa seveda vmesno poročilo vključno z predlogom za razširitev predmeta raziskave.

Če povem bolj direktno, podaljševanje te razprave ni v korist Socialdemokratske stranke, ki je očitno tukaj ostala v manjšini in pokazalo se je, da ločeno mnenje gospoda Jerovška ni ločeno mnenje samo formalno ampak da je dejansko, da tudi nima večinske podpore v tem državnem zboru. Zato da imamo tukaj kvalitetno poročilo, vsekakor stokrat kvalitetnejše kot je bilo tisto, ki smo ga obravnavali dopoldne. To je zasluga predvsem gospoda Mogeta in drugih, ki so delali v tej komisiji. Poprej je seveda tudi Jožeta Jagodnika in drugih, ki smo bili podpisniki 27-ih vprašanj pa nismo bili tako uspešni, kot je uspešna ta komisija. Iz tega vidika se mi zdi, da so se stvari premaknile na boljše. Ne moremo takrat, ko se napišejo, črno na belem, dejstva reči tem slabše za dejstva, mi kot stranka imamo pa drugačno politiko. To lahko počnemo, samo to mora stranki škodovati, zlasti če ostane v manjšini. Nima smisla da nadaljujemo to razpravo še dva dni, potem se bo pa ugotovilo, da so štirje ali pa pet glasov "proti" vmesnemu poročilu.

To, da sem s tega vidika optimističen je zasluga tudi tega, kar bi rad posebej omenil, tudi pogum in pokončnost predstavnikov nove združene stranke. To kar je gospod Per tukaj povedal, na kratko ni vredno pohvale samo z vidika načina kako je to povedal.

91. TRAK: (NŽ) - 17.40

(Nadaljevanje): Kratko jasno opredelil se je do poročila, do predloga za razširitev določenega mnenja, ampak ima, zasluži pohvalo tudi zaradi te pokončnosti, ker se relativno redko zgodi, da smo samokritični do slabosti v tistem delu, v tistem polu slovenske politike, kateremu pripadamo. Zaradi tega je to tisti premik, ki je pozitiven in ki po mojem mnenju zavezuje, vsaj mene osebno zavezuje v tem smislu, da kadar bo na kakšni drugi strani nastalo resno poročilo z resnimi argumenti, z resnimi dejstvi, da bom takrat to podprl ne glede na to, če se bo nanašalo za slabosti v tistem polu politike s katerim se sam ukvarjam. Ob tem bi pa rad rekel, da ta cinizem, ki sta si ga pa privoščila gospod Jerovšek in gospod Rupar, v zvezi s pritiski na kolega Mogeta, pa presega vse meje. Gospod Rupar! Jaz se seveda strinjam, da vsi, ki se odločimo za politiko, s tem prevzemamo večjo odgovornost. Samo to ne opravičuje vas in vaših kolegov, da sodelujete pri pogromih in pritiskih zoper enega od svojih kolegov. In da imate tukaj takšne razprave in takšno argumentacijo, ki je lahko podlaga za takšne pritiske potem v javnosti, ljudi ki potem to konkretizirajo. Ker ne dela nič drugega, kot nadaljujejo tiste pogrome, ki jih vi začenjate pred tem

mikrofonom. In poseben, cinizem posebne vrste je, če gospod Jerovšek tudi sam sebi ne verjame, da je temu tako. Govori o nekem žrtvovanju zdravja enega od kolegov, kot da te pritiske izvršujejo njegovi kolegi, ne pa tisti, ki na podlagi njegovih nastopov za to govornico nadaljujejo njegovo zelo umazano početje. To so stvari, ki sem jih hotel posebej poudariti.

Ker pa imam še nekaj časa, bi samo še dve stvari povedal. Tisti, ki govorijo, da je tukaj ogrožen ugled osamosvajanja ali tisti, ki so bili zaslužni za osamosvajanje, naj pogledajo to poročilo in naj pogledajo tudi tisto, kar je bilo 27 vprašanj. Vsa se nanašajo na obdobje po osamosvojitvi. In če kdo misli, da zato, ker ima zasluge za osamosvojitve, po osamosvojitvi ni potrebno, da upošteva predpise, ki veljajo v tisti državi, ki se je osamosvojila, se seveda moti. Eno je priznanje o osamosvojitvenih zaslug gospodu Janši, drugo pa je vprašanje ali je deloval v skladu z zakonom potem, ko je bila država osamosvojena. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala dr. Ribičiču. Jaz bi tvegal predlagati si na podlagi replike dr. Ribičiča, možni kompromisni dogovor, da bi kolegi v replikah in dva razpravljalca svoje razprave skrajšali, da bi poskušali danes glasovati o predlogu, da se razširi vsebina parlamentarne razprave. Kajti vsi, ki so prijavljeni k razpravi, so iz poslanske skupine socialdemokratov in tudi večina replik je iz vaših kolegov. Torej če bi vi lahko nekoliko skrajšali vaše razprave, danes lahko državni zbor na zaprti seji odloča in potem jutri normalno nadaljuje.

Replika torej Jože Jerovšek, nato Vincencij... Pavel Rupar, nato Vincencij Demšar in nato Jože Jerovšek.

92. TRAK: (JJ) - 17.44

PAVEL RUPAR: Hvala gospod predsednik. Neverjetno, da nam moralne nasvete deli Tone Anderlič, pa gospod Ribičič. To je neverjetno. Ko v 50-ih letih niste počeli nič drugega, pa samo tisto, kar ni bilo ne človeško, nenormalno, ste nosili štafete Josipu Brozu itn. Lepo prosim, samo vi ne moralnih nasvetov, tistim ki smo že v prejšnjem sistemu trpeli, točno pod takimi ljudi, ki danes pišejo poročilo.

Gospod Anderlič, vaše potvarjanje, če bi bil vohudni avto, poglejte, kje je inteligenca in logika najpametnejše stranke, oprostite. Kateri avto sedem let star je sploh še, bom rekel, kolikor toliko normalno prevozen, če bi bil pa vohunski, pa neopazen. Torej, avtomobili so novi, gospod Anderlič, stari so nič manj, kot menda eno leto in kupila jih je Liberalna demokracija oziroma vlada pod njenim vodstvom, tako malo za logično razmišljanje. Seveda, sedem let staro "koreto" pa vohunski avto. Ja lepo vas prosim, kdo ga ne bi opazil.

Gospod Moge, opravičil se vam bom in to takoj, potem ko se bo Kacin in Aderlič opravil vsem nam, tistim, ki smo menda zaslepljeni, ki smo podložni nekemu Janezu Janši, ki mu slepo sledimo itn. Veste, očitki ne gredo samo z ene strani. Jaz osebno se vam pa opravičujem.

Je bilo to spontano, ampak reakcija je po vseh teh očitkih in teh nastopov demagoško apsolutno strajnežev, skrajnih ljudi, ki navadno letijo na nas, takrat, ko jim kakšna stvar ne paše.

In še vam gospod Ribičič. Zakaj, pogledajte, ta vaša leva komunistična opcija je delala razlike v slovenskem narodu 50 in več let. Kdorkoli ni bil z vami je bil za nič, je bil slab, je bil, torej z eno besedo bi ga bilo treba čimprej zreditati. Še danes ne odstopate od teh svojih dejstev, pa vi, ki ste univerzitetni profesor, predavate neko, ne vem, mislim, da ustavno pravo, kaj jaz vem. Govorite o enem in drugem poročilu. Eno je superkvalitetno, ker ga je napisal vaš človek, drugo je super za nič, ker ga je menda napisal naš človek. Ampak enega in drugega je pisal, pogledajte, gospod za mano. Kolikor jaz vem. Ali se motim? Se ne motim. Torej, ste popolnoma zgrešili. Zakaj? Ker ste ideološko v vseh teh svojih letih od svojega očeta naprej, od malega preobremenjeni z eno opcijo...

PREDSEDNIK JANZE PODOBNIK: Kolega Rupar...

PAVLE RUPAR: Počakajte, jaz imam vso pravico...

PREDSEDNIK JANZE PODOBNIK: Imate vso pravico kolega Rupar, ampak prosim, da v svojem nastopu niste žaljiv do kolega dr. Ribačiča.

.../dr. Ciril Ribičiča: Moj oče tukaj ne nastopa prosim, da ga takoj.../...

PREDSEDNIK JANZE PODOBNIK: Tako je....

PAVLE RUPAR: On vas je vzgajal.

.../dr. Ciril Ribičič: Kdo je pa vas vzgajal, da ste nevzgojeni. Kdo je pa vas vzgajal, da vpijete hlapec. Kdo je pa vas vzgajal? Da vas ni sram. Sramota je predsednika, da tega ne prekine. Kakšno zvezo ima moj bolan oče s tem, kar on govori. Povejte mi./

PREDSEDNIK JANZE PODOBNIK: Prosim, umirite se gospod Ribičič.

.../dr. Ciril Ribičič: Mene opomnite, njega pa ne./...

Sem ga opomnil. Prosim gospod Rupar, da niste žaljiv, do poslanskih kolegov.

PAVEL RUPAR: Jaz se opravičujem, zakaj bi jaz bil žaljiv...

PREDSEDNIK JANZE PODOBNIK: Ne, preprosto, vaša replika je šla preko vseh meja in je bila žaljiva. Prosim, da jo končate.

93. TRAK (VM) 17.47

PAVEL RUPAR: Ne bom končal, gospod predsednik, stvar je v temu, da marsikdo zgublja živce, samo zato, ker gre resnica preprosto na dan. S tem sem končal današnjo repliko pa tudi izvajanja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala kolega Rupar. V vaši razpravi ste bil žaljiv do poslanskega kolega dr. Ribičiča. Najprej zato, ker je imel dr. Ribičič korekten predlog, da čim prej zaključimo razpravo in glasujemo. Vi ste pa v vašo repliko vpeljal ideologijo, 50 letno obdobje in vse naprej. In na koncu ste ga še žalil z njegovim očetom. To ni v čast poslanskemu nastopu. In prosim, da se kolegi vrnete nazaj, da končamo to razpravo. /Medsebojno pregovarjanje./ Replika Vincencij Demšar. Ali se odpovedujete kolega Demšar? Kolega Demšar replika. Kolega Rupar prosim, da omogočite, da nadaljujemo z replikami. Besedo ima kolega Demšar.

VINCENCIJ DEMŠAR: Če hočemo, da je red, mislim, da je prav, da je red tudi takrat ko nekateri odhajajo in da vemo pri čem semo.

Moja replika se pa nanaša najprej na gospoda Anderliča, ki je omenil temo, ki se pa mene profesionalno tiče. On je omenil, da je metode odnašanja dokumentov vnesel eden od sedanjih ministrov. Torej to dejstvo za sigurno ne drži, ker ko sem delal v arhivu poznam kako je to bilo, kako nekatere tiste bolj, bom rekel, v narekovaju "žmahtne" dele arhivov nismo dobivali. Tako je to teklo. In zato potem reči kdo je to metodo vnesel mislim, da ni na mestu. Če bi povedal, ampak mogoče bi bilo bolj zanimivo, če bi bila še druga stran tu, kako je z raznimi arhivi, povem arhiv iz Begunj, ga je bilo 7 voz. 7 voz arhiva v Begunjah. Nič od tega ni. Kam je šlo. Ampak arhiv iz Begunj so, Kokrški odred je zasedel Begunje in je Kokrški odred tudi ta arhiv prevzel, ga izročil to ... informacijo jeseniškemu okrožju. 7 voz, to niso nemci odpeljali, arhiva pa ni. In potem bi lahko to "sporadično?" imel predavanje, ker s tem sem se pa nekaj tudi poklicno ukvarjal kako nekateri arhivi izginjajo in zato mislim po strokovni strani, da mislim, če nekdo reče, da

94. TRAK: (AE) 17.51

(Nadaljevanje) je nekdo začel to ni pravi izraz. Soglašam pa z njim in mislim da bi gospod Anderlič lahko bil tu v

veliko pomoč tistim, ki smo bili včasih v arhivih, da bi se s to metodo nehalo in da bi arhivi dejansko prihajali tja kamor sodijo, ker pač to so službeni dokumenti, ki je prav, da pridejo tja kamor spadajo.

Če omeni, da so državni sekretarji odnašali gore materialov, jaz se vprašam kje je tu nadzor, kako je to možno? Gore materialov odnašati sedaj leta 2000 službenih dokumentov. Zato mislim da smo tu dolžni kot poslanci zagotoviti, da te stvari ne bi se več dogajale in da bodo našem zanamcem in tistim, ki jih bo to zanimalo imeli priliko.

Gospod predsednik. Tu je bilo govora, da je bil žaljiv gospod Rupar do gospoda dr. Ribičiča. Jaz se čutim tudi užaljenega, ko je gospod Ribičič rekel, magnetogram bo to dokazoval, jaz sem si pa to sproti zabeležil, da je bilo poročilo, ki ga je pripravil gospod Moge oziroma je to vmesno poročilo stokrat kvalitetnejše kot pa tisto, ki je bilo dopoldne na obravnavi. Jaz sem pri tej, v tej komisiji za Zavrč sodeloval in mislim da je poročilo tudi kvalitetno in tudi sklepi, kot sem danes slišal. Jaz nisem imel časa biti ves čas tu zraven, bilo povedano, da so tu nekatere stvari predlagane, jaz mislim da so tudi sklepi kvalitetni.

Tako okvalificirati poročilo, ki je bilo dopoldne, kar pomeni, da je bilo stokrat slabše, kot to o čemer danes popoldne govorimo je tudi žaljivo in tudi zame je to žaljivo in sedaj če se bi začeli opravičevati pričakujem, da se bo gospod dr. Ribičič tudi meni ali pa celotni komisiji opravičil za tako, bom rekel, dequalifikacijo nekega dokumenta, ki smo ga po moje dobro pripravili.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala kolega Demšar. Seveda je ocena kvalitete poročila klasična politična ocena in je razumljivo, da imate do nje različno mnenje in to je nekaj normalnega. Ni pa dostojno, da se v polemiki vplete osebno raven, starše in preteklost našo. Tu sem menil da je bil žaljiv in na tej svoji oceni vztrajam. Replika Jože Jerovšek, nato Franc Kangler in potem bo ura nas prisilila, da za danes zaključimo.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa. Gospod predsednik. Na te izpade, ki smo jim bili danes priča dvakrat je seveda treba mirno odgovoriti.

95. TRAK: (NŽ) - 17.54

(Nadaljevanje): Bili smo priča o politični debati dvakrat na neosnovane izpade. Namreč gospod predsednik, jaz vas razumem in vem, da ste hotel s trdom voditi to, da bi vse najboljše potekalo, vendar reagiral ste zelo evangelijsko. Če te uradijo po levem licu, nastavi še desnega. Mi bi gospodu Ribičiču morali nastaviti še desno lice. Ja, počakajte, da obrazložim. Prvi, ki je žalil tukaj, je bil gospod Ribičič, ki

je govoril o mojem cinizmu. To, da sem jaz tukaj prebral izjavo gospoda Mogeta na KVIAZ-u 3. februarja, tudi gospa Veliščkova pa še marsikdo je bil zraven in morate razumeti, da sem strahotno izpostavljen, in da se name izvajajo strahotni pritiski, v katerih vam jaz tukaj ne bi govoril, to je gospod Ribičič označil za cinizem. Vi ga niste opozorili. To ni cinizem in nadalje je govoril, da delamo pogrome, da jaz osebno delam pogrome. Se zavedate, kakšna beseda je pogrom. Pogrom je lahko genocid ali pa kaj takega. Jaz pa tukaj verbalno, ko se borim proti temu, da se ne zlorablja poslovnik in zakon o preiskovalni komisiji, jaz pa delam pogrome in delam pritiske na gospoda Mogeta. Pa dajte no. V tisti komisiji sem bil praktično glas pijočega v puščavi. Stalno je bilo na zaprti seji, ene izjave nisem dal do takrat, ko ni izginil magnetogram. Ene izjave nisem dal v zvezi. In jaz sem potem tisti, ki sem pritiske izvajal na gospoda Mogeta. Dajte no, ne bodimo otroci v tej hiši. In tukaj ste mirno sprejeli tezo gospoda Ribičiča, da je to cinizem, ko to navajam, to izjavo. In da je to, pa potem še žrtvovanje zdravja gospoda Mogeta. Jaz gospoda Mogeta razumem, ampak on je govoril o tem na komisiji, da je bolan in je hotel zaščititi svojo izjavo, da prižiga sveče na grobovih mojih otrok; pa si zamislite hujši pritisk. Hujši napad na mojo osebo, pa na mojo indentiteto, pa na mojo familio. In dodatno moram tudi povedati, da je še po drugih poslancih govoril, da ima v avtu pištolo. Jaz bi lahko znorel. In sedaj bo nekdo rekel, da smo drugi ciniki. Sploh pa gospoda Ribičiča nisem navajal. O pogromih je ena najgrših besed. V Sloveniji so vse pogromi nad ljudmi delali, to je res, ampak ne za časa demokracije, ni bilo nobenega pogroma in v parlamentu govoriti o pogromih je pa nekaj najbolj niskotnega. In to, toliko do tega. Ker pa se je gospod Anderlič vrnil, bom še tudi tisti del, da bom njemu samo na tisto, gospod Anderlič.

Da smo si prisvojili proslavo. 15 tisoč udeležencev si jo je res prisvojilo in to vas moti. Govorili ste pa o 4 tisočih. In vaši propagandisti so popljuvali to proslavo, ki je bila himnična, ki je bila dejansko ponos države in ljudje so z ljubeznijo in srcem izražali svojo ljubezen do domovine. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala. Kolega Kangler, imate repliko še. Prosim replika kolega Kangler, nato pa pred zaključkom še proceduralno gospodu Anderliču dam besedo. Jaz si bom pa do jutri pridobil stenogram tudi razprav tako dr. Ribiča in o ostalih, ker mislim, da imam včasih vtis, da preveč... Bom pridobil stenogram. Jaz nisem v njegovi razpravi zasledil te osti, o kateri ste vi govoril. Prosim kolega Kangler.

96. TRAK (VM) 17.58

FRANC KANGLER: Bom poskušal, da bom čim krajši. ZDUGOTO
Poslanskemu kolegu gospodu Demšarju bi repliciral v enem delu. Mogoče ga nisem razumel, sem pa skoraj prepričan, da obadva misliiva enako ali podobno. Nedvomno je, gospod Demšar, tudi vi ste član komisije za nadzor na obveščevalnimi službami, tako kot jaz in sam dobro veste kakšne težave in probleme smo imeli pri nekaterih ministrih, ko smo opravljali svojo funkcijo, da smo prišli do nekaterih dokumentov. Ne morem pa se sprijazniti s tem, da od osamosvojitve naše države naprej na nekaterih ministrstvih ni več dokumentacije. Bi pa vprašal kdo je v tej državi odgovoren, da se take stvari niso odkrile oziroma sanirale. Kje in kdaj je bila sprožena kazenska ovadba. Kje in kdaj in kdo je od tožilstva sprožil postopek zoper tiste, ki so to dokumentacijo, bodisi na ministrstvu za obrambo, bodisi na ministrstvu za gospodarstvo, kot smo slišali, pospravili te dokumente oziroma uničili. Kolikor jaz, ko to gledam in spremljam kot, bi rekel, poslanec, bi lahko rekel, da imajo ta dejanja vse elemente kaznivega dejanja. Do danes se ni zgodilo nič.

Seveda bi pa gospodu Jerovšku še na koncu repliciral čisto na kratko. Gospod Jerovšek, dopoldan sem dejal, da nam parlamentarcem mora biti interes ne glede ne stranko, da se nekoga spozna za krivega ali ne krivega, nedolžnega ni stvar državnega zbora, to je stvar sodišč. Res pa je, da se pride in mislim, da je interes vseh poslancev, da se pride resnici do dna. Še najmanj smo mi tu poklicani v tem državnem zboru, da bomo s prstom na nekoga kazali ta je kriv, ta ni kriv, ta je storilec tega in drugačnega dejanja. Preiskovalne komisije ugotavljajo politično odgovornost. Druge veje oblasti pa naj ugotovijo drugo odgovornost posameznikov, ki so na tak ali drugačen način vpletene v takšne ali drugačne afere. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Prosim za potrpljenje. Kolega Anderlič ima proceduralni predlog. Nimate več.

97. TRAK: (AE) 18.02

(Nadaljevanje) Torej ura je 18.03. Imamo še dve pisni prijavi za neomejeno razpravo, replike so se izčrpale razen kolega Demšar je še dvignil roki. Kratka replika kolega Demšar, da jutri začnemo z razpravo kolega Jerovška in kolega Zamernika, Kelemine in na 5-minutno razpravo kolegice Virantove in nato odločamo. Prosim.

VINCENCIJ DEMŠAR: Gospodu Kanglerju bi rekel samo tole. Jaz sem hvaležen ker ste nadaljevali tisto misel tam kjer sem jo jaz pravzaprav prenehal, da ne samo to, da bi bdeli na tem ampak kot ste vi rekli tudi koga prijavili in da bi stvar dobila pravi red in ne tako kot do sedaj. Gospod Kangler hvala lepa.

TAINO
preoznačen po 48/20 ZTP, 17.12.2025
STROGO ZAPRTO
ZAPRTO SEJA
DEJNI PREKLIC, št. 0600-00/97-151, 17.12.2025
2DUGOTO

PREDSEDNIK JANEZ PODOBNIK: Hvala lepa. Prekinjam torej sejo. Jutri na zaprti sejo torej nadaljujemo ob 10.00 uri dopoldne.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 28. JUNIJA 2000 OB 18.03 URI.)